

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Trst, Ulica Martiri della Libertà
(Ul. Commerciale) 5/I. Tel. 28-770
Za Italijo: Gorica, P.zza Vittoria
18/II. Pošt. pred. (casella post.)
Trst 431. Pošt. č. r.: Trst, 11/6464
Poštšina plačana v gotovini

NOVI LIST

Povečana izdaja lir 50.—
N A R O Č N I N A:
tromesečna lir 400 - polletna lir
750 - letna lir 1450 • za inozem-
stvo: tromesečna lir 700 - pol-
letna lir 1300 - letna lir 2600.
Oglasi po dogovoru
Spedizione in abb. postale I. gr.

ŠT. 397

TRST, ČETRTEK 19. APRILA 1962, GORICA

LET. XI.

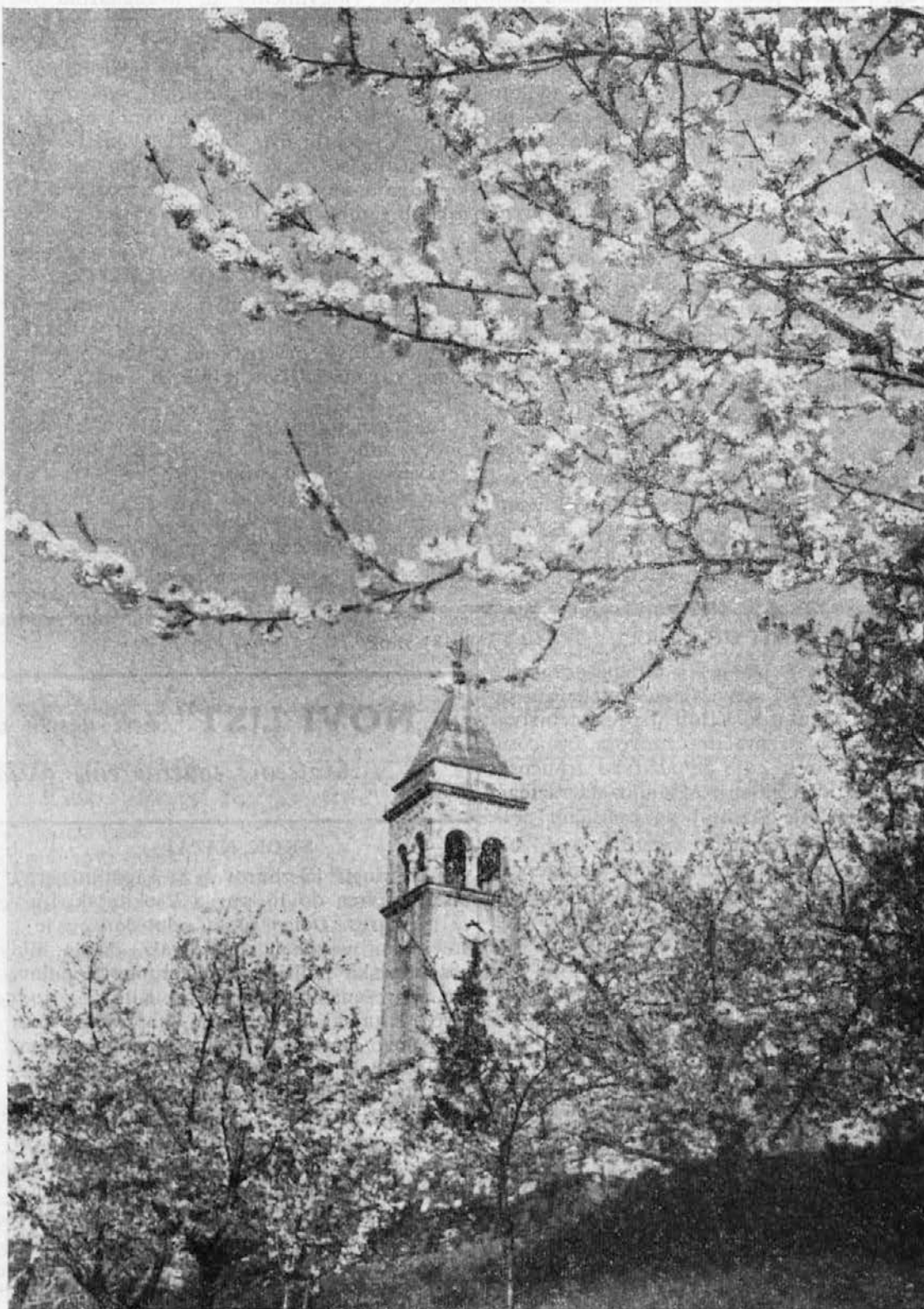
Skozi trpljenje v vstajenje

Vsa izložbena okna so polna velikih in majhnih čokoladnih jaje in od vsepovsod nas zro z reklamnih slik ljubki rumeni piščančki in zajčki kot simbol velike noči, praznika pomladi in življenja. Ne mislimo protestirati proti tem naivnim in poetičnim simbolom, namenjenim predvsem otroški duši. Tudi oni doprinašajo k veselosti in pestrosti tega praznika in razveseljujejo otroška srca, velikim pa obarvajo pogosto prepušto sivino vsakdanjega življenja z nekoliko bolj vedro noto. Mislimo pa, da naj bi se vsi krščanski ljudje zavedali, da to niso glavni ali celo edini simboli velike noči, za kar bi jih rada napravila gospodarska konjunktura.

Glavna simbola velike noči sta križ in prazen Kristusov grob. Na to danes marsikdo pozablja in mnogi hote. Križ jih spominja na trpljenje in na smrt. Današnji svet pa hoče uživati, hoče živeti, življenje pa pojmuje kot nepretrgano verigo zabav in užitkov, kot neprestan lov za »višjim življenjskim standardom«. In ta mu pomeni še več možnosti za uživanje življenja, še več razvedrila in avtomobilskih voženj, še več zabave. Cilja v tem ni videti — in edino v tem se popolnoma strinjata vzhodni in zahodni svet, v tem sta si njuna svetovna nazora enaka. Njun ideal je večja proizvodnja in potrošnja, njun bog je uspeh. Trpljenje jima je postalo nekaj nesmiselnega in vdajata se iluzijam, da bo nekoč mogoče ustvariti svet brez trpljenja.

Toda trpljenje bo vedno ostalo. Kristus je s trpljenjem odrešil človeštvo. In vsak človek posebej se s trpljenjem očisti in plemeniti. Le skozi trpljenje človeštvo napreduje. Zaman je misliti, da je možno uresničiti velike ideale, velike cilje človeštva in vsakega naroda posebej brez trpljenja in žrtve. Kristus je pokazal pot: skozi trpljenje v vstajenje. Ni mogoče doseči vstajenja brez trpljenja in brez žrtve. Celu vrednote v obliki državljskih svoboščin, nacionalne svobode in neodvisnosti ali celo gospodarske pomoči revnim narodom nimajo cene, če se posameznikom in narodom ni bilo treba bojevati zanje in jih s trpljenjem odkupiti. Zato se jim pogosto s tako presenetljivo lahko koto odpovedo in jih zamenjajo za fiktivne vrednote, tako različne od pravih, kot so pirhi iz čokolade od resničnega pomena krščanske velike noči.

Velikonočni prazniki pa nam ne kličejo v spomin le očističevalni pomen trpljenja, ampak tudi osnovno krščansko resnico, da s telesno smrtjo človeka ni vsega konec, temveč, da živi človekova neumrjoča duša po

POMLAD V STEVERJANU

Foto M. Magajna

smrti dalje in da bomo nekoč vsi spet vstali od mrtvih, kot je vstal Kristus. To je veliko, nenadomestljivo upanje in celo gotovost, ki jo daje krščanstvo človeku. Tega tolažljivega upanja ne more nadomestiti noben življenjski standard. V gotovosti posmrtnega življenja lahko odkrije človek smisel svoje pozemeljske eksistence. In če se dogaja danes toliko samomorov v modernem svetu in zlasti še v našem mestu, je to znak, da so ljudje izgubili izpred oči končni cilj svoje- ga življenja — večno življenje in zveličanje

ter da pojmujejo tuzemsko eksistenco samo kot nizanje udobja na udobje. Trpljenja se boje in zato beže pred starostjo in boleznijo, ki jima grozita z revščino in bolečinami, v prostovoljno smrt. Ni bolj žalostnega spričevala za duhovno zmedenost in za nerazumevanje modernega človeka za smisel trpljenja, kot so ti številni samomorji, ki se dan za dnem dogajajo v naši soseščini.

Zato naj nam bodo velikonočni prazniki tudi letos priložnost, da očistimo svojo du-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Vsa resnica naj pride na dan

Minilo je petnajst dni po atentatu na hišo profesorja Schiffrerja. Po natančnih preiskavah je tržaška policija odkrila družbo mladičev, katere so zakulisni politikanti porivali na pot političnih zločinov. Glavni kolecvodja mladinske tolpe je Ugo Fabbri, ki je položil razstrelivo k Schiffrerjevi vili. Drugi v družbi je univerzitetni študent Manlio Portolan, ki je imel po lastni izpovedi nalogo isti dan 1. aprila vreči bombo v vežo »Supercinema«, ker so tam predvajali film »Anatomija diktatorja«. Tretji, mladoletni pekovski vajenec C. B. je dobil ukaz, naj vrže tritol v vežo stavbe, kjer sta tržaška slovenska knjigarna in sedež Neodvisne socialistične zveze. Fanta pa v zadnjem trenutku nista izvršila dejanja in sta odvrгла razstrelivo v neki vodnjak blizu Oberdan-kove celice.

Oba sta v družbi četrtega pajdaša Benita Di Maura povzročila 24. februarja lanskega leta atentat na tiskarno »Primorskega dnevnika«. Prva dva in peti fantalin v družbi atentatorjev so 12. avgusta 1961. napadli sedež komunističnega krožka v ulici San Zenone. Seznam terorističnih članov pa še ni izčrpan. Na njem sta še druga dva mladoletna in neki Alberto Dossa, v čigar stanovanju je policija odkrila pravi arzenal orožja. Potem pride še Gianfranco Frisi, ki je postavil peklenški stroj pod podpornik visoke napetosti za openski tramvaj.

PROTI DE GAULLU

Rovarjenje Salanove podtalne organizacije se je doslej izživljalo v napadalnih podvigih in atentatih. Kljub tisočerm mrtvim ni pa moglo preprečiti dogovora francoske vlade z Alžirci. Zato je alžirsko francosko nacionalistično gibanje sklenilo, da raztegne svoje delovanje še bolj na politično polje in predvsem v Francijo samo. V osebi bivšega ministrskega predsednika Georges Bidaulta je dobilo voditelja za svoj »Narodni odporiški odbor v Franciji«. Bidault, ki je sodeloval v osvobodilnem boju proti Nemcem, je tudi strasten zagovornik francoske Alžirije in obenem protivnik sedanje De Gaullove politike. Novopolitično gibanje, ki ima OAS za hrbtenico, vodi baje iz Švice.

MačkoviJe

Tako je ravnal, da bi padel sum na slovenske domačine kot posnemovalce južnotirolskih atentatorjev. V isti kotel spada tudi Armando Turco, ki je ukradel spominsko svetilko v Bazovici in se je potem usmrtil. Tudi takrat so nekateri časopisi iskali krivice med Slovenci, ne pa v organizaciji M.A.N.G. (Movimento di avanguardia nazionale giovanile), ki ni nič drugega kot novofašistični privesek.

Skriti ukazovalci, ki so morda na odličnih javnih mestih, so sfanatizirali neodgovorno mladino in jo pošiljali z bombami nad mirne prebivalce in ustanove. Tisti skriti ostanki fašizma so pravi zločinci in to tem bolj, ker imajo na vesti ubito bodočnost tolikih mladih fantov in celo smrtno žrtev.

OB ROBU KONCILA

V zvezi s sklicanjem bodočega cerkvenega zbora se porajajo marsikatera vprašanja ki sicer niso prvenstvene važnosti, a jih mora organizacijsko tajništvo vendarle rešiti.

Eno izmed teh se tiče tudi vatikanskih oboroženih oddelkov, ki bodo morali na cerkvenem zboru opravljati varnostno in reprezentativno službo. Zato so se pojavili v listih švicarskega kantona Freiburga oglasi za nabor mladeničev v papeško švicarsko gardo. Tudi s prižnic vabijo, naj se prihlasi 25 od 19 do 25 let starih rekrutov, visokih vsaj 1,74 metra. Švicarska garda šteje sedaj le 81 mož.

„NOVI LIST“ želi uesele velikonočne praznike narčnikom, bralcem, sodelavcem, prijateljem in usem Slovencem

SKOK NAZAJ

V Pekingu je zboroval za zaprtimi vrati od 27. marca do 16. aprila Vsekitajski ljudski kongres. Dolga vrsta odposlancev je s številskami v rokah dokazovala, da je bila gospodarska politika Mao-cetunga popolnoma pogrešena in škodljiva za Kitajsko ljudstvo. Kitajski voditelj je napovedal leta 1959 novo smer v gospodarstvu pod geslom »veliki skok naprej«. Njemu in ministrskemu predsedniku Cuenlaju očitajo, da se niso obnesle velike komune, ki so zatrle v ljudeh vsako samoiniciativnost. Porazna za gospodarstvo je bila tudi težnja, da se mora pretežno poljedelska Kitajska kar čez noč preleviti v težko industrijsko državo. Posledica tega naglega skoka naprej, je velikansko pomanjkanje najpotrebnejših življenjskih dobrin in splošna nezadovoljnost v širokih ljudskih množicah.

Na kongresu so iskali grešnega kozla, kateremu bi naprtili odgovornost za gospodarski polom. Našli so ga v Poipoju, državnem ministru za načrtno gospodarstvo.

Na zborovanju je sam priznal, da je treba narediti skok nazaj in prilagoditi gospodarstvo realnemu položaju v državi. Zdaj zahteva, naj se omeji težka industrija in naj se nekaj milijonov delavcev zopet vrne na »agrarno fronto«. Priznal je, da je treba najprej zvišati proizvodnjo življenjskih potrebščin, potem šele misliti na sputnike in atomske bombe.

Razorožitveni načrt

Ameriški zunanji minister Dean Rusk je predložil na 23. seji konference v Zenevi nov načrt za splošno razorožitev. Predlogi obsegajo 35 strani. Razorožitev naj bi se po ameriškem načrtu izvršila v treh obdobjih. Prvi dve naj bi trajali vsako po tri leta. Zadnje obdobje pa bi trajalo, dokler se ne izvede dokončna razorožitev. V prvi fazi predlagajo Združene države prepoved vseh poskusov z jedrskim orožjem pod mednarodnim nadzorstvom in obenem tudi prepoved izdelovanja atomskega orožja. Ko bo nadzorna komisija ugotovila, da se je to izvršilo, preide razoroževanje v drugo fazo. V tej dobi se bo skrčilo oboroževanje vsako leto za deset odstotkov. Ob koncu te dobe bosta Amerika in Sovjetska zveza imeli še vsaka po dva milijona vojakov. V tretji fazi pa naj bi se še ta vojska odpravila. Mir in varnost na svetu bo čuvala potem močna armada Združenih narodov, kateri se ne bo mogel upreti noben rušilec miru.

Kakor vidimo, obstoji razlika med sovjetskim in ameriškim načrtom v tem, da predlaga Sovjetska zveza splošno razorožitev v štirih letih in brez mednarodnega nadzorstva. Ameriški načrt pa predvideva postopno nadzorovano razoroževanje. Vsi so torej za mir, samo ne vedo, kako bi do njega prišli.

OSVEŽENO MESO

Razburjenje javnosti ob odkritju, da znajo mesarji tudi staro meso prikazati kot sveže z injekcijami natrijevega sulfida, se še sedaj ni poleglo. Poslanci so tudi v parlamentu pozvali pristojnega ministra, naj brani zdravje državljanov. Ministrstvo je res začelo s preiskavami mesnic in jih je doslej zaprlo že 350, ker so staro meso prodajale za sveže. Drugih 450 mesnic je še pred sodno preiskavo.

KADILCI NAJ PIJEJO MLEKO

V New Yorku je bil kongres zdravnikov, kjer so obravnavali vprašanje raka na pljučih. Ugotovili so, da so temu raku najbolj podvrženi kadilci. Na kongresu so kadilcem svetovali, naj popijejo dnevno vsaj 1/2 litra mleka, ker to hrani zmanjša škodljivi vpliv nikotina in olajša kašljanje.

Skozi trpljenje v vstajenje

(Nadaljevanje s 1. strani)

Šo lažnih vrednot in se zavemo, da končno le vedno zmaga življenje nad smrtjo in da vodi pot do zveličanja skozi trpljenje. Velika noč je zato za kristjana praznik notranjega očiščenja, praznik upanja in zmage nad smrtjo, in s tem praznik veselja, najbolj čistega in neusahnega življenjskega veselja. In v tej zavesti nam je tudi pomlad stokrat lepša.

Še o deželni avtonomiji in slovenski manjšini

V središču pozornosti tukajšnje javnosti je še vedno vprašanje samoupravne dežele s posebnim statutom Furlanije-Juljske krajine. Ne mine namreč teden, da bi politične stranke in druge organizacije tega problema ne obravnavali na javnih zborovanjih, predavanjih, tiskovnih konferencah itd. Pri vsem tem je vendarle čudno, da se še vedno mnogo razpravlja, ali naj se ta dežela ustani, ali ne. Tembolj čudno zato, ker bi vsaj za vladne in tiste stranke, za katere predstavlja deželna ureditev države eno glavnih točk njihovega programa, moralo biti to načelno vprašanje že zdavnaj rešeno. Takšno razglabljanje se nam končno zdi brezpredmetno, ker se bo po Fanfanijevih izjavah v parlamentu dežela Furlanija-Juljska krajina ustanovila še pred prihodnjimi državnoborskimi volitvami, se pravi najkasneje v prvi polovici leta 1963.

Kljub razpravam v tisku, na zborovanjih in drugod je javnost torej še vedno premalo poučena, kakšno ureditev pripravljajo bodoči deželi, oziroma kakšen bo njen poseben statut. Kar zadeva Slovence v Italiji, pa je treba ugotoviti, da so — vsaj do danes — v skoraj popolni temi. Zelo značilno je namreč, da se vladne stranke najraje izogibajo razpravi o tem problemu in da ga bežno omenjajo samo, kadar jih nanj spomnijo nasprotniki dežele. Tedaj pa problem navadno odpravijo z nekaj besedami, češ da Slovenci v okviru dežele ne bodo predstavljali nobene nevarnosti za državo, ker ne bodo tvorili niti 3 odstotkov prebivalstva. Takšno stališče je v prvi vrsti značilno za Kršč. demokracijo, saj je v obeh svojih zakonskih osnutkih, katera je predložila parlamentu, manjšinsko vprašanje kratkobajlo prezrla, čeprav je obče znano, da je prav obstoj slovenske manjšine eden glavnih vzrokov, če ustava predvideva poseben statut za deželo Furlanijo-Juljsko krajino. Če bi torej parlament ustanovil deželo na osnovi omenjenih osnutkov, bi vprašanje naše manjšine ostalo nerešeno.

V zadnjem času pa obstajajo rahli znaki, da se Kršč. demokracija morda zaveda, ka-

ko je njeno stališče kratkovidno in politično škodljivo. Na enem zadnjih strankinih zborovanj je namreč tajnik tržaških demokristjanov Corrado Belci izjavil, da bodo Slovenci v okviru dežele »demokratsko zaščiteni«. »Njihove zakonite zahteve — je še pristavil — bomo sprejeli, njihove iredentistične zahteve pa odbili«.

Ne glede na Belcijevo neupravičeno namigovanje na slovenski iredentizem, ki ga nikjer ni, moremo njegove izjave smatrati za nekaj pozitivnega. Slovenci se seveda ne morejo zadovoljiti samo s takimi načelnimi izjavami, temveč pričakujejo, da se natančno določijo vsa tista pravna sredstva, ki jim edina morejo »demokratsko zaščiteno« dejansko zagotoviti.

Dva predloga

V eni zadnjih številčk našega lista smo iznesli dva predloga, ki bi po našem prepričanju morala tvoriti predmet razprave političnih strank in zlasti zakonodajnih organov. Samo po sebi se razume, kako je nujno potrebno, da so v bodočem deželnem svetu prisotni tudi predstavniki manjšine. Zato nastane vprašanje, kakšen naj bo postopek (predvsem volilni zakon in porazdelitev volilnih okrožij), ki bo omogočil izvolitev teh predstavnikov. Po našem — ponavljamo — bi se to vprašanje najlaže in najpravičneje

rešilo, če bi se z zakonom odredilo, da je določeno število mest v deželnem svetu rezervirano za predstavnike narodne manjšine. Za ta mesta bi se na volitvah potegovali kandidati ene same liste ali pa več list in bi bili izvoljeni kandidati, ki bi prejeli največ glasov.

Drugi naš predlog je s prvim tesno povezan in je hkrati povsem v skladu z modernim pojmovanjem avtonomije. Ker je narodna manjšina enota z lastno individualnostjo in z lastnimi problemi, bi moral parlament uzakoniti načelo, da je pri obravnavanju vprašanj, ki se izključno tičejo manjšine, in pri sklepanju o teh vprašanjih treba zaslišati mnenje od manjšine izvoljenih predstavnikov.

Znano je, kako pravna država posveča posebno skrb, da so v kateremkoli izvoljenem organu zaščitene pravice manjšine, tako da ta ne more biti prepuščena na milost in nemilost večine. To načelo bi moralo toliko bolj veljati, če gre za **narodno** manjšino.

Smatrali smo za potrebno, ponovno obrazložiti ta dva konkretna predloga, da bi s tem doprinesli svoj skromni delež k čim bolj pravični rešitvi tako važnega vprašanja, kot je ustanovitev avtonomne dežele s posebnim statutom Furlanije-Juljske krajine.

OPOZORILO!

Bralce in naročnike opozarjamo, da zaradi današnje povečane izdaje prihodnja številka Novega lista ne izide prihodnji četrtek, temveč dne 3. maja.

Gromiko v Beogradu

V ponedeljek zjutraj se je pripeljal v Beograd sovjetski zunanji minister Gromiko. Obisk je deloma političnega, deloma zasebnega značaja. Pomemben pa je zato, ker je po štirih letih prišlo zopet do osebnih stikov med jugoslovanskimi in sovjetskimi državniki v Beogradu. Lani, nekaj dni pred XXII. zborom sovjetske komunistične stranke, je obiskal Moskvo jugoslovanski zunanji minister Koča Popović. Hruščev mu je jasno povedal, da bo na kongresu napadel Jugoslavijo zaradi strankarskega »deviacionizma«. Razmere med obema državama so se ohladile. Zdaj se pa zopet izboljšujejo čeprav ni bil Gromikov sprejem na beograjskem letališču preveč pristrčen. Sovjetski minister se je razgovarjal s Titom in Popovićem predvsem o izboljšanju gospodarskih odnosov. Po razgovorih je odpotoval Gromiko na oddih v Dubrovnik.

PREVIDNI MOZJE

Ameriški vsemirski letalci Shepard, Gleen in še pet drugih, ki so bili določeni za njih namestnike, so pokazali, da so zelo previdni in da hočejo raje ostati na Zemlji kot na Luni. Napisali so svoje vtise o pripravah za polet in o poti okoli Zemlje. Svoje poročilo so prodali obzorniku »Life«, ki jim je plačal za spis 600 milijonov lir. Za ta denar so si nakupili zemljišča. Neka stavbna družba jim je povrh še ponudila, da bo vsakemu postavila krasno vilo, vredno po petnajst milijonov lir.

NAFTOVOD V TRST

V soboto se je pripeljal v Trst avstrijski podkancler dr. Bruno Pittermann. Ogledal si je najvažnejša podjetja, med temi tudi papnico v Štivanu. Pot je nadaljeval v Milan, kjer se je včeraj srečal z inženirjem Matteiem, predsednikom petrolejskega koncerna ENI. Razgovarjala sta se o nameravani zgradbi naftovoda Dunaj-Trst. Napeljava velikanskega naftovoda se bo začela delati že to jesen. Stala bo okrog 20 milijard lir. Polovico kapitala bo založila avstrijska petrolejska družba, drugo polovico pa ENI. Po ceveh bo tekli tudi sovjetski petroleji.

Nova francoska vlada

V soboto je francoski ministrski predsednik Michel Debré po dogovoru z generalom De Gaullem odstopil. Vladal je tri leta in tri mesece. Svojo dobo je zaključil s pogodbo z Alžirci in tako končal krvavo vojno, ki je Francijo denarno skoraj izčrpala. Državni predsednik mu je poslal laskavo pohvalo, v kateri omenja, da ga bo Francija potrebovala na še odličnejšem mestu. Sodijo, da ga misli De Gaulle predlagati za svojega naslednika ali že prej za državnega predsednika.

Novo vlado je pa sestavil Georges Pompidou, ki je zvest pristaš in De Gaullov svetovalec, čeprav ni vpisan v njegovi stranki. Nova vlada je sestavljena na širši podlagi. V njej sedi tudi več kršč. demokratov.

Cerkvica na Jezeru

Tržaškega

Dolina:

OBCINSKI PRORACUN ODOBREN

V četrtek prejšnjega tedna je bila redna seja dolinskega občinskega sveta. Glavna točka dnevnega reda je bila odobritev letošnjega proračuna. O tem vprašanju je obširno govoril župan Lovriha. Poudaril je med drugim, da se proračun bistveno ne razlikuje od lanskega, le da predvideva nekoliko večji primanjkljaj. Za izboljšanje splošnega gospodarskega stanja v občini je župan dejal, da bi bilo treba razširiti industrijsko dejavnost, razviti tujski promet in nekaj učinkovitega ukreniti na področju kmetijstva. S tem v zvezi je izrazil mnenje, naj bi srenjski odbori posameznih vasi ustanovili skupno komisijo, katere naloga bi zlasti bila, da prouči, kako bi se lahko najkoristneje naložil denar posameznih srenj. O tujem prometu pa je dejal, da bi morali temeljito izboljšati gostinstvo, izpopolniti avtobusne zveze z mestom in poceniti voznine.

S tem vprašanjem je župan seznanil tudi generalnega komisarja, ko ga je pred kratkim obiskal. Ob tej priložnosti ga je naprosil, naj posreduje, da bi država nakazala občini znesek denarja, ki je potreben za gradnjo nove osnovne šole v Dolini. Končno je razčlenil posamezne postavke letošnjega proračuna in naprosil svet, naj jih odobri. Proračun predvideva 37 milijonov in 832 tisoč lir dohodkov ter 73 milijonov in 752 izdatkov. Primanjkljaj, ki naj ga poravnata država, znaša 35 milijonov in 920 tisoč lir. Svetovalci so proračun odobrili soglasno.

Število prebivalstva

Dolinska občina ima po podatkih zadnjega ljudskega štetja 5.151 prebivalcev, in sicer 330 več kot pri ljudskem štetju iz leta 1951. Od posameznih vasi v Bregu beleži precejšen porastek prebivalstva le Domjo, medtem ko je število prebivalcev več ostalih vasi v zadnjih 10 letih celo padlo. Porastek 330 prebivalcev, ki so ga ugotovili na dan zadnjega ljudskega štetja, je treba pripisati naseljevanju v občino.

Motiv iz Domja

Občinski vodovod

Proračun občinskega vodovoda predvideva letos 13 milijonov in 770 tisoč dohodkov ter 18 milijonov in 173 tisoč izdatkov. Primanjkljaj znaša 4 milijone in 402 tisoč lir. Vzrok primanjkljaja je treba v glavnem pripisati številnim okvaram na ceveh, saj uprava vodovoda proda odjemalcem v občini le približno 80 odstotkov vode, ki jo dobi od Acegata, 20 odstotkov pa gre v zgubo. Uprava se nadalje pritožuje, da predrago plačuje vodo, ki jo prejema od Acegata.

Telefon v Drago

Dolinska občina namerava napeljati telefon v Drago. V ta namen letošnji proračun predvideva izdatek 1 milijon 200 tisoč lir. S tem bodo vsa važnejša naselja v občini imela javno telefonsko govorilnico.

Zgonik:

OBDAROVANJE ZA PRAZNIKE

Zgoniška občinska podpora ustanova je pred velikonočnimi prazniki obdarovala 78 pomoči potrebnih občanov. Vsakdo je prejel posebno nakazilo, s katerim si je v domačih trgovinah lahko nabavil živila od 3 do 5 tisoč lir vrednosti. Podporna ustanova je v ta namen potrošila skupno 318 tisoč lir.

Nabrežina:

S SEJE OBCINSKEGA SVETA

Na ponedeljkovi seji devinsko-nabrežinskega občinskega sveta so svetovalci odobrili program del, ki naj jih v letu 1962-63 izvede ustanova Selad. Načrt predvideva vrsto del za skupni izdatek 32 milijonov in 300 tisoč lir. Od te vsote je več kot 16 milijonov določenih za ureditev cest, obcestnih zidov, stopnišč in podobnega v turističnem predelu občine, zlasti v Devinu in Sosljanu. S preostalim denarjem pa bi popravili še drugih poti, uredili kanalizacijo in razširili vodovodno omrežje.

Svet je zatem po daljši razpravi soglasno sklenil ustanoviti službo za lepljenje reklamnih razglasov in drugih lepakov. Občinskemu odboru pa je bila poverjena naloga, naj izdela pravilnik, ki bo urejeval to službo. Večina svetovalcev je tudi soglašala s predlogom, naj to službo prevzame občinska uprava. O tem vprašanju pa bo svet dokončno sklepal, ko bo odobren pravilnik, ki ga bo izdelal odbor.

Svet je nato odobril še pravilnik o poljski čuvajski službi. Na vprašanje svetovalca dr. Floridana je župan potrdil, da je od državnega sveta prejel razsodbo, s katero je bil sprejet priziv, ki ga je proti občinski upravi vložila Ustanova julijskih in dalmatinskih beguncev. O tej zadevi pa bo obširneje poročal na prihodnji seji.

OBISK PRI DR. MAZZI

V sredo je generalni vladni komisar dr. Mazza sprejel tričlansko odposlanstvo devinsko-nabrežinske občinske uprave, ki ga je vodil župan Albin Škerk. Do obiska je prišlo na županovo prošnjo. Ker je bil to prvi stik med občinskimi upravitelji in generalnim komisarjem, mu je župan izrekel dobrodošlico in ga pozdravil tudi v imenu prebivalstva.

Odposlanci so dr. Mazzi kratko obrazložili gospodarski položaj občine in ga zlasti

opozorili na vprašanje tujkega prometa, ki lahko doseže velik razmah. V tej zvezi so poudarili, da bi bilo treba rešiti predvsem vprašanje kopališč, ki so že danes nezadostna. Generalni komisar je pokazal razumevanje za iznešene probleme. O turizmu je dejal, da bo v najkrajšem času imenoval komisarja, ki bo pripravil vse, kar je potrebno, da začne čimprej delovati Urad za turizem za Devin in Sosljan.

Na prošnjo odposlanstva je dr. Mazza tudi obljubil, da bo posredoval, naj se devinsko-nabrežinska občina ponovno vključi v pristojnost tržaškega okrajnega in okrogne sodišča. Občina namreč spada sedaj v pristojnost okrajnega sodišča v Trzinu, oziroma okrogne sodišča v Gorici, čeprav so vsi njeni upravni uradi v tržaški pokrajini.

Odposlanci so dr. Mazza tudi opozorili, kako bi bilo potrebno, da bi uprava državnih cest in tržaška pokrajina postavili ob cestah in ob vhodih v vasi dvojezične krajevne napise, kar je edino v skladu z določili londonskega sporazuma. Dr. Mazza je pripomnil, da omenjeni sporazum ni zakon, dejal pa je, da se bodo ti problemi pričeli reševati, ko bodo za to zreli pogoji.

Beneška Slovenija

TIPANA

Po naših vaseh se vedno razpravlja, kako odpraviti splošno gospodarsko zaostalost, ki je tako žalostno značilna za Beneško Slovenijo. Doslej so naši ljudje reševali gospodarsko krizo na ta način, da so oprtali kovček na ramo in šli v tujino iskat kruha. Nikakor pa ne smemo misliti, da je tujina in pošiljanje bornih zaslužkov domačim edina možnost rešitve iz gospodarske stiske. Obstaja še mnogo drugih, samo po nekem načrtu in z vladno podporo je treba začeti, pa bo šlo. Zeleni načrt bo lahko dosti pomagal za preuredbo naših polj in pašnikov. Vidite, prav to zadnje je tisto, česar bi se morali najbolj oprijeti: pašnikov in izboljšanja živinoreje ter mlekarstva.

Manjka nam izbrana plemenska živina, ki pa ne sme biti namenjena samo zadrugam, ampak tudi posameznim živinorejcem. Kakor kaže, so se oblasti vendarle začele zanimati tudi za to smer gospodarske pomoči.

Trgovinska zbornica v Vidmu je na eni zadnjih sej sprejela sklep, da bo dala na razpolago tudi malim posestnikom v gorskih občinah izbrano plemensko živino. Odplačevali jo bodo po malem. Zaenkrat bodo plemensko živino poskrbeli za našo občino, poleg te pa še za občine Sovodnje, Čento in za nekatere v Kanalski dolini. Upamo, da ne bodo pri razdeljevanju živine igrali vlogo kaki postranski nameni, ampak res samo potreba in gospodarsko izboljšanje.

TAVORJANA

Medtem ko je po vseh okoliških vaseh ta pomladna zima prinesla le sneg in vihar, je v sosedni vasi Toljanu zahtevala tudi smrtno žrtev. V soboto zjutraj so nekateri sosedje našli na poljski poti mrtvega Janeza Sturmiča, očeta sedmih otrok. Prejšnji večer je revež, star šele 45 let, šel od oprav-

NOVI NADŠKOF

Novi goriški nadškof msgr. Pangrazio bo slovesno došel v Gorico 27. ali 31. maja. Sestavljen je že poseben odbor za sprejemne svečanosti.

Msgr. Pangrazio se je rodil 1. septembra 1909 v Budimpešti, kjer je bil njegov oče v službi. Še kot deček se je pa vrnil v domovino in je stopil v malo, nato v veliko semenišče. V mašnika je bil posvečen leta 1932. Služboval je najprej v padovanski škofiji, kjer je prevzel važne naloge v katoliški Akciji. Pri predstojnikih si je pridobil takšno zaupanje, da so ga imenovali za asistenta katoliške Akcije Treh Benečij. V tem svojstvu je nadzoroval katoliške organizacije v Gorici že leta 1951.

Leta 1953 je bil povišan v škofa in poslan kot koadjutor v Verono. Od tam pa kot pomožni škof s pravico nasledstva v Livorno. Po smrti tamošnjega škofa Piccionija je prevzel vodstvo škofije, ki ima 39 župnij. Iz Livorna pa pride k nam.

DOBERDOB

Neprevidna vožnja z vespo bo utegnila drago stati dva naša mlada sovaščana. Do-

- Kanalska dolina

kov proti domu. Spotoma mu je menda postalo slabo. Zgrudil se je na tla in je zmrznil, ker ni bilo blizu pomoči. Bogve koliko časa se je mučil v strašni, mrzli noči. Bog mu bodi milostljiv.

IZPOD MATAJURJA

Vse vasi pod Matajurjem so dočakale cvetno nedeljo brez običajnega cvetja po drevju, pač pa s snegom, kakršnega še nismo videli v zimi. Po gori ga je nametilo nad pol metra. Snežiti in pihati je začelo že v petek. Dreka, Topolovo, Mažarole in druge vasi ga imajo 40 centimetrov. Od sveta so bile skoraj odrezane, zlasti ker so se pretrgale tudi žice in je zmanjkala še luč.

O velikih snežnih zametih, zdaj ko smo že v koledarski spomladi, poročajo tudi iz Podhlapa in Učje. Tam na meji je cesta kar zaprta. Zmrzal bo hudo prizadela tudi sadno drevje. Koder so že začeli saditi krompir, ne bo nič z njim, ker je pomrznil ali segnil. Tako dolgih in hudih zimskih vremen še stari ljudje ne pomnijo zlepa.

ZABNICE

Od Zabnic do Trbiža je bila cesta od petka do nedelje pokrita z debelim snegom. Mnogi avtomobilisti, namenjeni proti Trbižu, niso mogli nadaljevati poti. Tudi tam kjer so sneg odkidali, je postal asfalt gladak in nevaren. Zato bi jo bila dva avtomobilista kmalu izkúpila z življenjem. Malo izven Zabnic sta se srečala. Hoteč se drug drugemu izogniti, ju je zaneslo na kraj ceste. Avto, ki je prihajal iz Trbiža, je končal v cestnem jarku. Drugega pa je poudrsalo 60 metrov daleč, kjer je obstal s kolesi v zrak in ves razbit. Čudno je še, da sta se avtomobilista izkópala zdrava izpod razbitih voz.

godek se je pripetil že pred štirinajstimi dnevi, a bo šele sedaj prišel pred oblast. Omenjena mladeniča, dva bratranca, sta se peljala na vespi z dela. Na cesti skozi Selce sta povozila trgovca Jožefa Bassija, ki je šel peš po cesti. Starega moža sta vozača sunila na tla, da se je hudo poškodoval na desni nogi in je obležal na cestišču. Vespsta se pa zanj nista zmenila in sta vožnjo nadaljevala. Orožniki so po večdnevni preiskavi ugotovili, kdo sta tista dva vozača. Naperili so proti njima kazenski postopek ne samo zaradi telesnih poškodb, marveč tudi zato, ker nista ranjencu nudila pomoči.

Ne pišemo teh vrst iz kake škodoželjnosti, pač pa bolj v opozorilo vsem motociklistom, naj pokažejo pri cestnih nesrečah vsaj malo človekoljubnosti.

TRŽIČ

Naše industrijsko mesto se vedno bolj širi, kljub velikemu razvoju so pa prometne zveze v mestu in z okolico še zelo pomanjkljive. Avtobusi ne vozijo v določene mestne četrti, ki so bolj oddaljene in so gosto obljudene. Nedostatek je prišel v razpravo pri zadnji občinski seji. Svetovalci so razpravljali o izboljšanju avtobusnih prog in o uvedbi novih. Preračunani stroški bodo znašali 75 milijonov lir. Polovico teh stroškov bo občina krila z najetjem posojila. Prevozno podjetje pa bo občina upravljala sama.

KRMIN

Naše mestece se ob robovih vedno bolj širi in tudi modernizira. Gradi se novo poslopje za obrtno šolo, v načrtu je poprava vodovoda, odpirajo se nove obrtne delavnice. Med podjetnimi domačini Slovenci naj za danes omenimo samo zelo razširjeno tovarno pohoštva Ivana Prinčiča, čigar izdelki sleve tudi izven Evrope. Drugi podjeten domačin je Leopold Mervic, ki vodi v Krminu morda eno najbolj bogatih in zanimivih skladišč balkanskih in orientalskih preprog. Njegovo zalogo, o kateri bo vredno še izpregovoriti, naj bi si ogledal, kdor se zanima za te vrste ročnih izdelkov.

Rekli smo, da se mesto bolj v okolici lepša, medtem ko nudi središče še vedno staro, da ne rečemo zanemarjeno lice. Tega mnenja je bil menda tudi občinski odbor, ki je sklenil, da bo vsaj poštni urad in poslopje zanj na novo preuredil. Bil je že res skrajni čas. Menimo pa, da bo pet milijonov, določenih za obnovo, le premalo.

KONCERT

V nedeljo popoldne je nastopil v Prosvetni dvorani v Gorici pevski zbor iz Kamnika. Moški zbor, ki ga sestavlja 30 pevcev, je izvajal precej obširen program, ki je obsegal zborovsko glasbo od Gallusa do najnovejših skladb. Pevci so peli tuje skladbe v izvorniku, v latinščini, angleščini, ruščini, makedonščini in italijanščini. Zbor je glasovno precej zlit. Basi, čeprav številnejši, niso prišli tako do izraza kot tenorji. Bolj bi prišel zbor do učinkovitosti, če bi vžil v pesmi malo več živahnosti. Vsekakor pa je koncert zbudil pri številnem občinstvu veliko odobravanje.

Iz Goriške

RUPA

V soboto 14. aprila je umrla v Rupi domačinka Pavlina Trampuž. Dosegla je lepo starost 80 let. Pokojna je bila soproga znanejšega Jožefa Trampuža, ki je po prvi svetovni vojni slovel po svoji cvetoči čevljarški obrti in ki ima še sedaj trgovino čevljev v Raštelu. Pokojna gospa Pavlina je bila dobra in priljubljena ženica. Naj počiva v miru. Družini in sorodnikom izrekajo vsi znanci svoje sožalje.

TRŽIČ — GORICA

Majhna je goriška pokrajina, ena najmanjših v državi, a ima dve mesti, ki tekmujeta med seboj za prvenstvo. To sta Tržič in Gorica. Tržiški okraj je že od leta 1825 spadal pod goriško glavarstvo, potem prefekturo. V dobi fašizma so ga priključili Trstu do leta 1947. Po drugi svetovni vojni, odkar je Gorica zgubila svoje gospodarsko zaledje, se je začel Tržič dosti bolj krepko razvijati. V Gorico so prenesli le nekaj podjetij za sladkarije in likerje, ker uživajo ugodnosti proste cone pri sladkorju, medtem ko postaja Tržič res industrijsko središče. Zato že zahteva, za enkrat še na tiho, zase prvenstvo pred Gorico. Goriški gospodarski krogi so že malo zaskrbljeni, ker se v Tržiču branijo, da bi pokrajinski agrarni konzorcij, Mont in drugi kreditni zavodi iz Gorice raztegnili živahnejše delovanje tudi na tržiški okraj. Čudijo se, da se del pokrajine brani delovanja vsepokrajinskih ustanov.

Naravnemu razvoju, da se Tržič razvija v škodo Gorice, se bodo pa težko uprli. Goriško mesto potrebuje pač drugačnih gospodarskih injekcij kot zgolj poudarjanja patriotskih čustev.

Naročnike, ki niso še poravnali naročnine, opozarjamo, naj to store čimprej. Poravnajo jo lahko ali na upravi lista ali po poštni položnici, ki jo dobe na vsakem poštnem uradu.

Uprava

Imel je opravek v banki, ki se je, kot po navadi, zavlekel. Ko se je vrnil, mu je povedal kolega pri sosednji mizi, da so ga iskali po telefonu.

»Kdo je bil?«

»Neka ženska.«

»Ni povedala imena?«

»Ne.«

»In ni ničesar naročila?«

»Ne. Vprašala je le, kdaj se vrneš. Povedal sem, da okrog poldneva.«

»Bo še enkrat telefonirala?«

»Nič ni rekla.«

Rad bi bil še kaj vprašal, a si ni upal. Kolega se je spet poglobil v delo. Bil je stremuh in odkar je bil plačan po učinku, je postal še bolj odljuden. Zdel se je v stanju stalne razdraženosti. Zanimali so ga le še pogovori o točkovanju. Imel je občutek, da njegovega dela ne vrednotijo dovolj, čeprav je bil edini v podjetju, ki je znal pisati trgovska pisma v angleščini in ruščini ter stenografirati. Če je le mogel, si je stvari stenografiral, da je dokazal drugim svojo vzvišenost. Najbolje ga je bilo pustiti na miru.

Pogledal je na uro. Bilo je pet minut čez dvajset. Čakal je, da zazvoni telefon. Boge, kdo je bila? Že dolgo mu ni telefonirala nobena ženska. Ni se mogel spomniti, da bi bil dal kateri telefonsko številko podjetja.

Ko je videl, da se je približal telefonu ravatelj, se je tudi on zatopil v delo. Telefonski razgovori so bili ravnateljeva strast. Po celo uro je vztrajal pri telefonu. Najbolje, da ne misli več na to. Začel je preračunavati večmilijonske vsote v nemške marke in res pozabil na tisti telefonski klic. Skoro začudil se je, ko ga je poklicala tipkarica, ki je držala slušalko v roki.

»Za vas, tovariš Eržen.«

»Tako.«

Tipkarica ga je pomenljivo pogledala, ko mu je izročila slušalko.

»Halo, tu Eržen,« je rekel vanjo.

»Tu Ana.«

»Ana?« je začuden ponovil, a še v istem hipu se je zavedel, da ne pozna druge Ane in da je to vendar njen glas, čeprav ga že dolgo ni slišal.

»Ana,« je ponovila. »Merhar,« je pristavila čez hip, kot da mu skuša pomagati, da bi se spomnil.

»Oh, Ana,« je skoro zajecjal.

»Me nisi prepoznal po glasu?«

»Pač...«

»Ali bi imel kaj časa zame? Rada bi govorila s teboj,« je rekla.

»Lahko. Kadar hočeš.«

»Ali bi lahko danes popoldne?«

V hipu je razmisllil, če je prost popoldne.

»Lahko. Kje pa?«

Pomolčala je za hip.

»Bi lahko na Rožniku?«

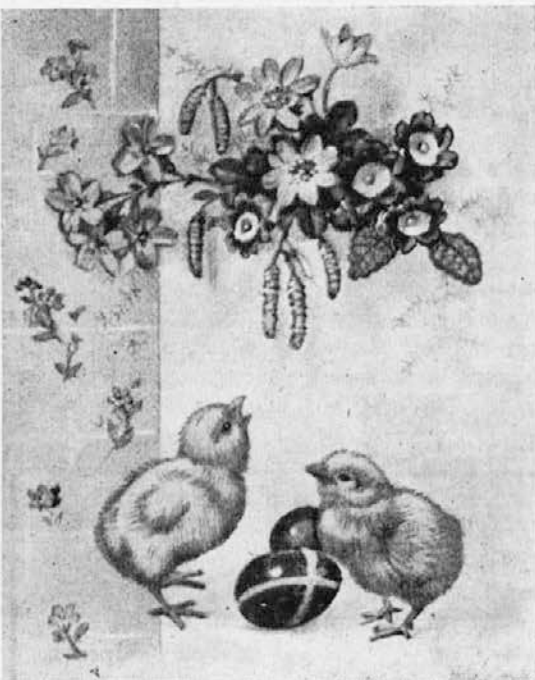
»Lahko. Čisto na vrhu, pri cerkvi?«

»V redu. Kdaj?«

Spet je za hip pomislila. »Ob petih?«

»Prav.«

»Zelo ti bom hvaležna, če boš prišel,« je rekla skoro proseče. »Na svidenje!«

ZAKASNELA

Z mešanimi čustvi se je vrnil na svoje mesto. Mehanično je začel spet računati, toda njegove misli se niso več odtrgale od Ane. Čudno, da mu je telefonirala. Že deset let nista govorila in se komaj nasmehnila drug drugemu pri redkih srečanjih, kadar ni bila v mozevi družbi, v tih znak, da se spominjata nekdanjih dni, ko sta se imela rada — ali bolje, ko jo je on imel rad in je ona pustila, da je hodil za njo ter se je zdelo, da se ceo ponaša pred prijateljicami s tako zvestim kavalirjem, ki ni skrival svoje zaljubljenosti — je pomislil z rahlo bolečino, ki jo je bil čas že močno omilil, ni je pa mogel po sem otropiti. Njen telefonski klic jo je nepričakovano spet vzdramil, le da je bila zdaj že veliko bolj znosna, le še kot rahel trljaj v razbolelem zobu, v rahli omami po zavžitju tablet. Ni hotel, da se mu povrne tista bolečina iz prvih let po njeni poroki, vendar je začela njegova misel spet vrtati v tisto razbolelo mesto njegovega spomina. Skoro z neko naslodo je prisluškoval oživilanju nekdanje bolečine v sebi in hkrati se je je bal. Ni hotel več tako trpeti, pri tem pa je čutil skoro nekako domotožje po čistosti in globini tistega čustva, ki se je zdaj živo zganilo pod naslodo lenih spominov na brezbrizne dogodke teh zadnjih let.

Delal se je mirneje in hotel je ostati miren, vendar se ga je polasčala neka nestrpnost, da je le težko čakal konca uradnih ur. Potem je šel kot navadno na kosilo v gostilno, kjer je bil aboniran, ter ga skušal čimbolj zavleči, da bi ubil čas. Vzel je v roke časnik, a čez nekaj minut se je zavedel, da sploh ne ve, kaj prebira. Ko je stopil iz gostilne, je bila ura šele tri. Vrnil se je domov in se preoblekel, brezbrizno pregledal pošto — skoro nikoli ni bilo med njo nič več nepredvidenega — in se spustil v naslanjač v svoji sobi ter si prižgal cigareto. Čudno, da mi je telefonirala, je razmišljal. Kaj jo je pripravilo do tega?

Ni ga strpelo pri miru. Vzdignil se je in začel hoditi po sobi sem in tja. Čutil je, kako narašča nemir v njem. Bilo mu je skoraj žal, da ga je njen telefonski klic vrgel iz običajnega miru, hkrati pa je težko čakal, da bi se kazalec na uri premaknil naprej. Gospodinja je bila pustila okni kot navadno odprti. S praznega stavbišča med hišami, kjer je zelenelo nekaj trave, je bilo slišati vrišč igrajočih se otrok. Strehe bližnjih hiš je končno pozlatilo sonce in neke nad njim v žlebu na strehi so žvrgoleli vrabci. Ustavil se je pri oknu in zajel vase mili spomladanski zrak, poln nedoločenih vonjev po sveži, preobrnjeni zemlji, po smolnatih poganjkih kostanjev, ki jih ni bilo videti, po gozdovih na Golovcu in po spomladanskem dežju. Vzbujal je nedoločno hrepenenje po potovanju v daljne, eksotične dežele.

Živčno je vrgel cigareto skozi okno, si oblekel dežni plašč in odšel ven. Imel je še veliko časa. Ustavil se je v neki kavarni in popil skodelico črne kave, nato je počasi odšel po tivoljskih stezah proti Rožniku. Tivoli je bil poln mladih žensk z otroki, ki so se kobacali po pesku ali se podili po stezicah med gredami. Zavedel se je, da že dolgo ni hodil tod, že od lanske jeseni ali morda še dalj. Zdelo se mu je, da so speljane nekatere stezice drugje in da so urejene nekatere grede drugačne, kakor mu je ostalo v spominu. In začudil se je, koliko drevje je bilo posekanih na Rožniku. Bilo mu je žal zanje. Bila so priče njunih nekdanjih sprehodov na Rožniku in njunih poljubov. Iskal je z očmi, da bi odkril klopico, kjer ji je ukradel prvi poljub. Betonska podstavka sta še bila tam, toda lesene klopi ni bilo. Boge, kdo jo je odnesel ali polomil. V naslonjalu je bil vrezal začetnici njunih imen: A. in P., Ana in Peter, in datum: 24. 5. 1940. Točno se je še spominjal, čeprav vsa ta leta nikoli ni bil pomislil na to klop in na datum na njej. Bil je njun prvi sprehod na Rožnik, nekaj mesecev potem, ko jo je spoznal. In dolgo jo je moral prositi, da je pristala in izbrala dovolj poguma, da je zaradi sprehoda na Rožnik »špricala« klavirsko uro. Kako je bil srečen nad tem dokazom njene simpatije do njega, in kako ponosen je šel on, reven študent, ob strani tako lepega meščanskega dekleta skozi spomladansko bujni Tivoli, kjer so se dekleta ozirala za njo z zavistjo, študentje, ki so žulili na klopih svoja skripta, pa z drznimi pripombami, zlasti tisti, ki so ga poznali. Zdal pa je bilo drevje še skoro golo, komaj da so se ka-

zali prvi drobni popki in poganjki, čeprav je šlo že h koncu aprila.

Srečaval je posamezne pare. Nekateri so šli objeti, po večini pa so hodili sramežljivo narazen. Kakor midva nekoč, je pomislil. Gledali so ga nekam pomilovalno izzivajoče, ko je hodil tako sam, in sam sebi se je zazdel nekoliko smešen in star.

Dospel je na vrh še veliko pred časom in šel počasi okrog cerkvice ter spet vpiljal vase dobro znani razgled na Krim, na Polhovgradec in na bližnje gozdne višine naokrog, ki so se zdele kakor en sam pragozd. In tudi ta razgled je bil neločljivo povezan z mislijo nanjo. Kolikokrat je dočakal mrak tu gori pri cerkvi v sanjarenju o njej. Zdelo se je, kot da je cerkva in vsa ta mračna pokrajina pod njim, ki ji je nizko šibko spomladansko sonce omililo mračni obraz, še vedno zastrta z nevidnim, milim pajčolanom, stkanim iz tistih sanj zaljubljenega študenta.

Sedel je na klop pred zaklenjenim vhodom in čakal. Prišla je skoro točno ob petih. Spoznal jo je že oddaleč po njeni hoji, po naglih, lahkah korakih, katerih ritmu mu je bil svoj čas slajši od glasbe. Šel ji je nekoliko naproti. Dolgo je že ni videl, že več kot leto dni, a njegov spomin je še vedno točno kot registrirni avtomat zaznamoval vsako srečanje z njo. Takoj se je spomnil, kdaj jo je zadnjič videl. Bilo je neke decembrske nedelje zvečer v Operi pri predstavi »Seviljskega brivca«. Bila je z možem in s sestro ter njenim možem. Ni ga videla, on pa je med poslušanjem glasbe z zaprtimi očmi čutil njeno bližino.

Dala mu je roko. Še vedno ima tako hladno in drobno roko, mu je prišlo na misel.

»Hvala, da si prišel. Bala sem se, da boš pozabil,« je rekla, nekoliko zasopla od hitre hoje navkreber. »Sem kdaj pozabil?« se je pošalil.

Molčala je, kot da ni slišala.

Imela je svetel plašč in ruto na glavi, izpod katere so gledali svetli lasje in ki jo je delala še vedno zelo dekliško. Lica je imela rožnata od razgretosti in svežega zraka, toda od blizu je videl gubice pri očeh in bridek, živčen izraz okrog ust. Bila je mnogo manj lepa, kot jo je ohranil v svoji predstavi, in ta ugotovitev ga je zbolela ter ga navdala z nekakim sočutjem do nje, čeprav je bila še vedno lepa. Nagonsko je začutil v njej nekako boječnost in ponižnost, ki ju nekdanje čase nikoli ni odkril pri njej. Njena gotovost je bila zdaj hlinjena. Za njo se je skrivalo nekaj, kar mu je vzbujalo tesnobo.

»Greva v gostilno?« je rekel.

»Ne, ostaniva tu. Na tej klopi.« Čutil je rahel poudarek v njenih besedah, kot da ga je hotela spomniti na nekdanje dni, ko sta včasih sedela na isti klopi tako blizu skupaj, da je čutil vonj njenih las, pa je vendar ni upal stisniti k sebi. Tudi zdaj sta sedela tako blizu, da je čutil rahel parfem, ki je izhajal iz njene obleke.

»Kdo ti je dal telefonsko številko?« je vprašal.

»Janez. Včasih ga srečam,« je rekla. On pa je moral šele pomisliti, da je spoznal, katerega njegov prijatelj misli. Bil je že skoro pozabil, da ji ga je nekoč predstavil.

»Ti ni prav, da sem telefonirala?« je vprašala.

»Zelo sem hud,« je odvrnil.

Umolknila je, kot v zadregi, nato pa je dejala: »Si še vedno jezen name?«

»Saj veš, da nisem bil. Bolelo me je pač, kakor bi vsakogar, toda zakaj bi se jezil nate? Imela si vso pravico, da si storila, kar si storila.«

Molčala je nekaj hipov, nato pa je rekla, tiho, da je komaj razumel: »Nisem prav storila.«

»In to si šele zdaj odkrila?« je rekel bridkeje, kot je nameraval.

»Ne. To mi je bilo kmalu jasno... Toda sama sebi nisem hotela tega priznati. In ponos mi ni dal, da bi bila priznala to tebi... Samo moja mama ve to, že dolgo...«

POMLAD

F. J.

»Si mi zato telefonirala, da mi to poveš?»

»Sama ne vem... Že leta sem se pripravljala, da bi te poiskala, a sem vedno odlašala... Sram me je bilo, po tistem... Danes pa sem se odločila, tako, v hipu, sama ne vem, kaj me je prišlo... Morda zaradi tega, ker je posijalo sonce... Rada bi te bila videla. Tako, da bi spregovorila s teboj, da bi videla, kako se imaš... Tako malo-kdaj se vidiva... Skoraj nikoli...»

»Saj si poročena in imaš otroka... Ni potrebno, da bi se ozirala nazaj in si delala očitke. Nihče nikoli ne ve, če je tisto, kar stori, res naj boljše. Zato ni treba, da bi si težila vest...»

»Nikar ne misli, da sem se prišla pritoževati... Ne... Toda najbrž sem malo čudna... Zdravnik pravi, da sem nervozna, veš?« je nenadno živahno pristavila, kot da se opravičuje zaradi tistega, kar mu je povedala.

»Zdraviti bi se morala,« je rekel.

»Sem se že, pa ni veliko pomagalo. Ali pa. Ne vem. Morda bi bilo brez tistega zdravljenja še huje. Se ti zdi, da je hudo? Da sem hudo živčna?« je smehljaje vprašala.

»Ne bi rekel. Zdiš se mi taka, kot vedno... kot prej, sem hotel reči...»

»Morda sem bila že vedno nekoliko neuravno vešena,« je rekla z nenadno bridkostjo in on je razumel, kaj je hotela reči.

»Ni res,« je rekel nekoliko ostro, tudi iz sočutja do nje.

Čutil je na sebi njen topli, hvaležni pogled, a ga ni vrnil.

»Greva?« je rekel čez čas. »Hladno postaja.«

»Ostaniva še nekoliko. Poglej, kak lep sončni zahod. Zdi se, kot bi gozdovi goreli,« je rekla zivahno.

Takoj nato je potegnila iz ročne torbice zavitek cigaret.

»Hočeš tudi ti eno?«

»Kadiš?«

»Tudi po dva zavitka na dan.«

»Potem ni čudno, da si nervozna.«

»Ali pa kadim, ker sem nervozna,« se je zasmejala.

Prižgal ji je in nato še sebi. Gozdnata pokrajina na vzhodu se je že pogrezala v mrak, na zahodu pa je sonce kot velika rdeča krogla počasi tonilo v hladni, vlažni megli, ki se je dvigala iz gozdov. Dolgo sta molče kadila; ko je pokadila prvo cigareto do konca, si je prižgala drugo s čikom prve, še preden je utegnil prižgati vžgalico. Pri-

žgal je novo cigareto sebi, čeprav ni imel navade zaporedno pokaditi dveh cigaret.

Ko pa je hotela vzeti iz zavojčka tretjo cigareto, jo je prijel za roko. »Greva,« je rekel.

Spravila je zavojček v torbico in molče vstala. Ponudil ji je roko, ko sta šla po strmini navzdol, in čutil je, kako se je naslonila nanjo.

V gostilni je naročil dva vroča čaja, a komaj sta ju popila, je že hotela vstati. Morda se boji, da bi jo kdo spoznal, njen mož je velika živina, je pomislil.

Zunaj se ga je spet prijel. Molče sta hodila po stezi skozi gozd. Gole veje so risale na temneče nebo abstraktne like. Nehote sta zavila na daljšo krožno pot, po kateri jo je zvičajno vodil nekdanje čase, da jo je imel dalj časa ob sebi.

»Ni tu neke tisto skrito mesto na pobočju, kamor sva hodila nekdanj sedet? Že večkrat sem ga iskala, pa ga nisem mogla najti,« je rekla.

»Tu blizu je.«

»Pojdiva tja. Rada bi ga videla.«

»Pozno je že in zemlja je že mrzla. Ne moreva sestiti.«

»Samo za hip.«

Zavil je po ozki stezi na levo in kmalu sta bila na tistem kraju, na pobočju, ki je položeno padalo v globoko in široko grapo.

»Samo malo sediva,« je rekla.

Razgrnil je svoj dežni plašč po vlažni travi in sedla sta nanj. Prižgal je njej in sebi cigareto. Kadar je močnejše potegnila, je zagledal njen profil. Vsenaokrog je bilo zelo tiho, le daleč neke spodaj je bilo slišati šum mestnega prometa in z gozdne poti se je oglasila zdaj pa zdaj glasnejša beseda redkih parov. Tu pa tam je začivka'la gozdna ptica v spanju.

Tudi onadva sta molčala.

»Na kaj misliš?« je vprašala čez čas.

»Tukaj neke sem med vojno zakopal v pločevinasti škattli bombo in dva revolverja. Bogve, če jih je že kdo našel.«

»Ali si res mislil samo na to?«

»Na kaj pa naj bi mislil?«

»Ne vem...« je rekla grenko. Zagnala je cigareto v vlažno travo, da je še dolgo žarela v temi.

»Saj veš, da nisem mislil samo na to,« je spregovoril čez čas.

»Zdi se mi, da se igrava slepe miši,« je rekla. Nenadno je zajokala. Nikoli prej je še ni bil slišal jokati. Objel jo je okrog ramen.

»Kaj ti je?«

»Oh... nič! Pusti me!« je izjecljala.

Kmalu se je spet potolažila.

»Zdaj vidiš, da sem zares histerična,« je rekla z nasmehom.

»Ne. Povej mi, kaj ti je.«

»Ne vem, kaj mi je... Saj vidiš, da jočem brez vzroka.«

»Ne verjamem. Gotovo tudi telefonirata nisi brez vzroka.«

Molčala je.

»Povej mi, Ana.« Pritisnil jo je k sebi in ji pridvignil obraz.

»Bojim se...« je rekla.

»Česa se bojiš?«

»Vrnitve tja... doli... Ti ne veš... ne razumeš... Ali pa se delaš tako, ker si jezen name... Saj si lahko... Toda tudi jaz sem plačala za tisto...«

»Ana!«

»Mislim, da je najbolje, da se enkrat odkrito pomeniva o tem... Morda mi bo potem lažje... Pusti me, da ti potem...«

»Pa govori, če hočeš. Morda ti bo potem tudi žal, zato bom poslušal samo z enim ušesom, da bom lažje nozabil,« je rekel in jo močnejše stisnil k sebi, ko je čutil, da drgeta kakor od strahu ali mraza.

»Takrat sem ti samo povedala, da se bom poročila z Iztokom... Nisem pa ti povedala, zakaj...«

»Saj sam vem,« je rekel. »Ni ti treba pripovedovati.«

»Gotovo veš... Toda morda misliš, da te nisem imela rada...«

»O. sodeč po rezultatu...«

Pomolčala je, kot da jo je zbudila njegova ironija. Toda potem je nadaljevala, kakor da je pripravljena nanjo. »Imela sem te rada, toda sama nisem vedela tega... Iztoka sem spoznala ravno tiste prve dni po koncu vojne, ko se je zdelo vse

tako lepo in romantično... Bil je v lepi uniformi, vsi so se ga bali in se mu laskali. Jezdil je okrog na črnem konju ali pa divjal na motorju... Tebe pa ni bilo od nikoder in ko si prišel, si bil tako tih, tako skromen, brez uniforme in brez visoke funkcije, med tolikimi, ki so se ponašali z obojim... Jaz pa sem bila neumna... Videla sem te tako ob strani, izčrpanega in apatičnega, on pa se mi je zdel poln zdravja in moči. Nisem pomislila, da si prišel iz koncentracijskega taborišča in kaj je to pomenilo... Videla sem samo romantični sij, ki je obdajal njega... In tako se je zgodilo.«

»Nikar se ne opravičuj. Uspeh je bil že od nekdanj bolj romantičen od trpljenja.«

»Toda jaz ti moram to povedati, moram. Ali ne razumeš? Čutim, da ti moram vse povedati. Vedno, ves čas sem to čutila... ves čas, odkar sem spoznala, da sem se zmotila... da si močan ti in ne on... da sem imela rada tebe in ne njega... In to sem kmalu spoznala...«

»Morda se pa nisi zmotila.«

»Oh, Peter, jaz to najbolj vem... Ko je začel potem hoditi na dolge tečaje in na potovanja v tujino, sem trpela od ljubosumnosti... A zdaj je še huje, ker zdaj sem zadovoljna, kadar ga dolgo ni domov... Kadar je doma, se mi zdi, da ne morem več vzdržati ob njem... Tako samozavesten je, tako zadovoljen sam s seboj... in tako prazen. Zanj je vse jasno kot beli dan. O ničemer ne dvomi... in vse zmore in vse ve... in vse verjame... Zdi se mi, kot da ves čas igra neznosno banalno igro in jaz moram igrati z njim vred... A ne morem več... ne morem več... Zdi se mi, da nisem več živa, da nisem več jaz... Živci mi popuščajo... Ti pa si ostal živ, živ... in tako resničen...!«

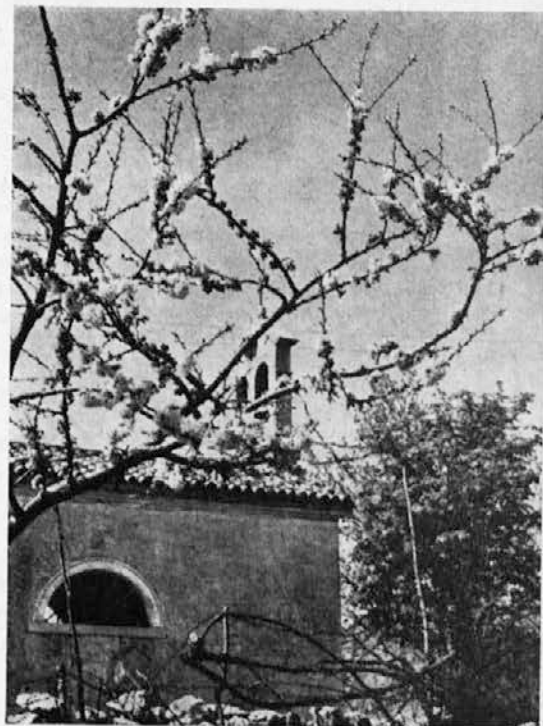
Strastno se ga je oklenila.

Stisnil jo je k sebi in tako sta dolgo molče sedela. Pod roko je čutil toploto njenega telesa, ki ga je nekdanj tako ljubil in si ga tako želel, a ni bilo nikdar njegovo, ker je imel preveliko spoštovanje do njega. Ona pa se je stiskala k njemu kot majhna deklica, ki se boji teme. Že od nekdanj je imel ta občutek, da je kot majhna, prešerna deklica, toda zdaj jo je prešernost minila in se samo še boji... Nagnil je njen obraz k sebi in jo poljubil na ustnice, ki so dišale po cigaretih, na lice, kjer je občutil grenki in dražeči okus solza. Oklenila se ga je, kot da se utaplja, in se mu zagrizla v ustnice, strastno, obupno.

Potem je mirno ležala ob njem, zvita v klobčič, kot speča živalca, ki je našla zavetje, z glavo naslonjeno na njegovo roko. Morda je zadremala. Priljubljen je njenemu tihemu dihanju; njeno telo se je od časa do časa še streslo kot v ihtenju.

Nekje v daljavi je vozil vlak. V jarku je zaskovikala sova. S steze ni bilo več slišati glasov... Vse naokrog je legla tišina in tišina je bila tudi v njem.

Vse je drugače, kot sem nekoč sanjal, je razmišljal, gledajoč zvezde nad seboj. Toda treba je bilo dati sanjam slovo in sprejeti resničnost, ki je topla dihala ob njegovi strani v tej tihi hladni noči zakasnele pomladi.

Padriče spomladi

NEKAJ SODOBNIH

V Monakovem je neki psihiater takole začel svoje predavanje: »Moje besede zaslužijo posebno pozornost, ker bom govoril o človeških usodah, o katerih ni še popolnoma nič znanega.«

Imenitno se je odrezal župan v nekem angleškem mestu, ko je pozdravil zborovnanje psihopatologov z besedami: »Veselite me navdaja, ko vidim zbranih toliko psihopatov.«

Na parlamentarni seji v Bonnu je bilo zbranih pri obravnavanju novega kazenskega zakonika samo 50 poslancev od 519. Predlagatelj je tako začel: »Visokospoštovani preostali poslanske zbornice, najbolje, da še mi zapustimo to praznino.«

Neki ameriški optik je s takimi oglasi vabil kupce za očala: »Pomislite samo na to, da nič tako točno ne loči človeka od goveda kot očala.«

Jeruzalem Jeruzalem...

Velikonočno branje

O velikonočnem času se vpleta v čustvovanje vernega človeka misel na mesto, kjer je Gospod učil, trpel in poveljati vstal.

Jeruzalem, eno najstarejših mest na svetu, ki se je v teku stoletij blestelo v slavi, propadlo in je zopet vstajalo iz razvalin.

Ze v Abrahamovih časih je stalo na kraju današnjega Jeruzalema mesto Salem. Pozneje se je imenovalo Jebus. Kralj David, ki je živel približno tisoč let pred Kristusom, je mesto priključil izraelskemu kraljestvu in ga je povzdignil v prestolnico. Menda je že tedaj nosilo ime Jeruzalem. Za časa Davidovega naslednika Salomona se je mesto razcvetelo. Na griču Morija je zgradil veličastni tempelj, kjer so pozneje postavili Omarjevo mošejo. Krasoto Salomonovega templja so občudovali narodi vse Prednje Azije, ki so se shajali po kupčijah v mestu. Bogastvo z afriških obal, iz daljne Kitajske in Propontide se je stekalo v judovsko mesto, ki je postalo eno prvih tržišč tedanjega sveta.

Dnevom bleska in bogastva so sledili časi ponižanja. Babilonski kralj Nebukadnezar je leta 588 osvojil Jeruzalem. Ukazal je razrušiti obzidje, podreti tempelj in zažgati kraljevi grad na gori Sijon. Vse bogatejše prebivalce so odpeljali v babilonsko sužnost, samo reveži so se potikali med razvalinami. Sele za časa perzijskega kralja Cira so se smeli Judje leta 537 vrniti v domovino. Z žilavo vztrajnostjo so spet pozidali tempelj, palače in zidove. Dve sto let je mesto spet razvijalo svojo moč, kot da poganja iz neznanih virov njegovo življenje. Ko je vladal Aleksander Veliki, se je mesto kosalo s samo Aleksandrijo. Po njegovi smrti se je pa tudi judovsko kraljestvo razbilo. Jeruzalem se je ponižal na stopnjo pokrajinskega mesta. Prišli so Rimljani in postavili Heroda kot svojega vladarja v Palestini.

V KRISTUSOVH ČASIH

Herod je kruto vihtel žezlo nad podložniki, a si je znal priboriti od Rimljanov precejšnjo samostojnost. Jeruzalem je pod njegovo roko spet zbleščal v prejšnji slavi. Nad 100.000 prebivalcev je število mesto, razdeljeno na štiri okraje: Sion, Akra, Morija in Beretha. Orjaško obzidje je varovalo mesto. Stirje stolpi so stražili na vse strani neba. Mrka trdnjava Anitonia med Akro in Sionom je bila Pilatova rezidenca za Kristusovih časov. Rimske kohorte so se vadile na ogromnem dvorišču. Tu se je izvršila sodba nad Nedoržnim, Pilat si je umil roke in poslal zvezanega Mučenika pred višje duhovne v tempelj. Na vzpetini Morija je kraljevala bela marmorna stavba s pozlačenimi strehi, korintskimi stebrišči in stropi iz dišeče cedrovine.

Vsakemu Judu, farizeju in esenu, je srce zadrželo v ponosu in spoštovanju, ko se je ozrl proti veličastnemu templju.

Pred rimsko trdnjavo, Pilatovim sodiščem, je judovska množica vpila: Njegova kri naj pade na nas in naše otroke... V templju je Kajfa zlomil palico nad Sinom človekovim. Kri in palica sta že štirideset let po križanju padli na sinove tistih, ki so Kristusa obsodili in Barabo poveljali.

Rimski prokonzuli so z zaničevanjem Judov vžgali njih narodno in versko revolucijo. Zato je cesar Tit ukazal mesto požgati in Jude na križ pribiti okoli in okoli razdejanega mesta. Prerokba je dozorela... Kamen na kamnu ni ostal.

Dozorela je pa tudi druga prerokba, ki je vzklikala iz solz Gospodovih, ki so kapljale na njegovo rodno zemljo. Cesar Hadrijan je ukazal leta 130 po Kr., naj se mesto zopet pozida. Trajalo je pa še 200 let, da je Jeruzalem spet vstal. Našli so pozabljene in zasute kraje svetih stopinj, božjega groba in Golgot. Bizantinski krščanski vladarji in kraljica sveta Helena so pozidali bazilike in cerkve. Jeruzalem je postal središče krščanstva.

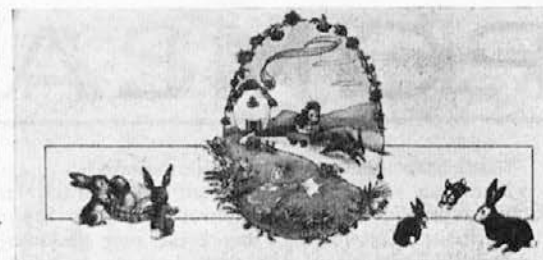
V zgodovini je pa bilo zapisano, da bo mesto vstalo in zopet padalo. Kalif Omar je razvil leta 637 prerokovo zastavo nad novimi ruševinami. Mesto, ki je Gospoda venčalo in križalo, je padlo v roke nevernikov. Pozlačena Omarjeva mošeja je zasenčila tempelj in baziliko svetega groba.

Zopet je minilo pol stoletja, dokler se ni vzbudilo na krščanskem zapadu mogočno versko in kulturno gibanje križarjev. Sredi poletja 1099 je voditelj križarske vojske Gotfrid Bujonski v krvavem naskoku zasedel mesto. Po potokih krvi so se križarji pomikali v cerkev božjega groba, kjer so okronali svojega poveljnika kot varuha svetih krajev.

V dolgi dobi križarskih vojn je Jeruzalem zopet padel in vstajal. Sultan Saladin je že leta 1197 pregnal viteze in templjarje iz svetega mesta. Zvenketali so oklepi in meči še sedmih križarskih vojn. Osvajali so Jeruzalem in svete kraje, a jih zopet zgubljali. Resnični Mane, Tekel, Fares...

Mesto je začelo znova propadati. Pod turško oblastjo je zginil še spomin na nekdanjo slavo. Le redki kristjani so prihajali iz daljnih krajev kot »jeruzalemski romarji« klečat na tiste kraje, kjer so še vtisnjeni sledovi največjega veličastja in božanske tragedije.

Danes je mesto pretrgano na dve, v arabsko in judovsko polovico. Prav kakor je bilo pretrgano na dveje Kristusovo oblačilo na Golgoti nad Jeruzalemom.

Spomini na veliki teden

Po legendah in tudi po znanstvenih dokazih je našla največ ostanke, ki pričajo o Kristusovem trpljenju, cesarica Helena, mati Konstantina Velikega.

Helena je šla dvakrat v Jeruzalem, da bi našla križ ali vsaj njegove ostanke. Ukazala je podreti Venerin in Jupitrov tempelj, ki je stal na kraju križanja. Pri odkopavanju so našli grobnico Jožefa iz Arimateje in malo vstran zasut vodnjak. Legenda pripoveduje, da je cesarica v sanjah zvedela, da se nahajajo pod gruščem trije križi. Delavci so jih v resnici tudi odkopali. Ker niso vedeli, na katerem je bil pribit Kristus, se je škof Makarij z enim izmed njih dotaknil smrtno bočne ženske, ki je v hipu ozdravela.

KOSCKI SVETEGA LESA

Cesarica je vzela s seboj v Carigrad samo kosček križa. Večji del je ostal v Jeruzalemu. Pa tudi od tistega dela, ki ga je prinesla s seboj, je sin Konstantin daroval večji del mestu Rimu.

Večkrat se sliši, da je toliko kosčkov svetega križa raztresenih po vsem svetu, da je nemogoče, da bi vsi izhajali od enega križa. Res je, da so že v prvih stoletjih razdajali jeruzalemski škofje drobce križa kot častna darila krščanskim kraljem. Ko so Perzijci v 7. stoletju razdejali Helenino cerkev na Golgoti, so odnesli tudi sveti križ. Sele cesar Heraklijs ga je zopet prinesel nazaj. Iz strahu pred novim oskrunjenjem svetih ostanke s strani nevernikov, so križ razdelili na delce in jih poslali v večje krščanske bazilike na zapadu.

Iz sestavin določenih lesenih delcev so zračunali, da bi moral biti križ pet metrov visok in tri širok. Prostornina je morala znašati 50 milijonov kub. milimetrov. Teža je znašala 80 kg. Upoštevajoč vse te številke in prostornino desetih milijonov kubičnih milimetrov, kolikor znašajo vsi doslej najdeni delci, se more trditi, da so vsi ti pristni.

TRNJEV VENEC

Druga svetinja Kristusovega trpljenja, to je trnjeva krona, je doživljala prav tako menjajočo se zgodovino. Ugotovljeno je, da so jo Bizantinci pre-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Velikonočne navade

O današnjih velikonočnih navadah med našimi ljudmi ni kaj dosti več povedati. Pojem velike noči je povezan s slinami po dobri gnjati in obilnem kosilu, velikonočni ponedeljek pa z načrti, kam jo bomo udarili na popoldanski izlet v bližnjo okolico. Za dekleta pomeni praznik velike noči še nov pomladni krog in prvi daljši izlet z vespe.

Tu pa tam po vaseh še živijo stare navade velikonočnih praznikov, ki kot neviden sok še vedno pozivljajo dolgočasno sivino zmaterializiranega novega sveta.

Na Goriškem in Tržaškem so bile še po prvi svetovni vojni ustaljene lepe in pomenljive navade že za cvetno nedeljo, ki je pri nas še vedno le oljčnica. Otroci in tudi odrasli so nosili v cerkev blagoslovljat oljčne veje, ponekod na Vipavskem v Brdih in ob tržaški obali tudi večje butare. Blagoslovljeno oljčno vejo je mati zataknila za okvir svete podobe nad posteljo. Eno vejico pa tudi na hlevska vrata in na hram. Če je kazalo na točo, ko je že grozdje dozorevalo, so žgali oljkove veje na ognjišču, da bi pregnali nesrečo.

Na veliki četrtek je bila navada ob zadnjem zvonjenju v cerkvi, preden so »šli zvonovi v Rim«, da se je vse hitelo umivat k studentu ali vodnjaku. V Gorici so še pred prvo svetovno vojno pošiljale matere svoje otroke na Koren k vodnjaku sredi trga, da so se umili po obrazu in izmili hudobijo. Brž po umivanju so pa otroci tekali z ropotci od hiše do hiše. Ropot je spominjal na Kristusovo bi-

lanje, pa tudi na pomladno preganjanje zla.

Na veliki petek se po hišah ni kuhalo. Post ob radiču in mleku je bil zapovedan tudi za otroke. V tržaški okolici (Skedenj) je bila vera, da se ta dan ne smejo uživati niti jajca. Pač pa so ta dan barvali in pripravljali pirhe; po navadi le rdeče, pisanice pa niso bile v navadi.

Na veliko soboto zvečer je pa že bila velika noč ali uozm v tržaški okolici. Procesije vstajenja so imele že v soboto zvečer. Ponekod so pri večerni procesiji žgali tudi kresove (srednja Vipavska dolina) in streljali z možnarji na čast vstajenju. Po goriških vaseh so se pa držali navade, da so šli za velikonočno procesijo v zelo zgodnjih jutranjih urah velikonočne nedelje. Brž po procesiji so dekleta prinesle v cerkev »žegen«, blagoslovit velikonočna jedila.

Po cerkvenem pravilu se je vsa družina zbrala doma. Vsak član je moral najprej pokusiti nekaj blagoslovljenega. Še pred petdesetimi leti so bili vmes tudi repni olupki, »aleluja« imenovani, kot spomin na leta lakote in opomin, da ni vedno takega obilja na mizi kot za veliko noč.

Po kosilu so se otroci zbirali s pirhi in jih sekali z novci. Trkljanje o barvanih jajci kot na Krenjskem pri nas ni bilo v navadi. Dosti je bilo še drugih navad, ki so pa že zgodaj šle v pozabo. Domače življenje je bilo tako prepleteno z verskim čustvovanjem, da so si tudi trda srca zaželela velikonočnih melodij.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

UNESCO za odpravo nepismenosti

Začasni glavni ravnatelj UNESCO, René Maheu, je izjavil, da bi lahko v desetih letih zmanjšali število nepismenih na svetu na 10% svetovnega prebivalstva, če bi dala mednarodna skupnost na razpolago dovolj kreditov. To izjavo je dal René Maheu na tiskovni konferenci, na kateri je govoril o potrebi po vzgoji v državah, ki so zdaj v prvih razvojnih stopnjah. Ravnatelj UNESCO se je pred kratkim vrnil s potovanja po Južni Ameriki ter po Daljnem in Srednjem vzhodu. Rekel je, da narodi sami zahtevajo od vlad, naj jim nudijo osnovno vzgojo. Ni si mogoče predstavljati, kako jih žeja po vzgoji, je rekel.

René Maheu je tudi naznanil, da bo na prihodnji splošni konferenci UNESCO zahteval še nadaljnjo, in sicer kvalitativno pomoč zraven dvostranske pomoči, katero že nudijo številne države gospodarsko in kulturno zaostalim državam.

Ce bi bil svet pripravljen na razorožitev, bi lahko namenil ogromne vsote tudi na dvig izobrazbe v Afriki, Južni Ameriki in Aziji.

AKADEMIJA GLASBENE MATICE

V Avditoriju je bila v soboto zvečer akademija glasbene šole »Slovenske Matice«. Na sporedu so bile skladbe Slivca, Bacha, Mozarta, Vivaldija, Ote, Gotovca, Jeraja, Pirnika, Ščeka in Kjudra. Sodelovali so pevski zbor prosvetnega društva Prosek-Kontovel po vodstvu dirigenta Ignaca Ote, združen mladinski pevski zbor pod vodstvom dirigenta Svetka Grgiča in orkester glasbene matice, ki ga je vodil dirigent Oskar Kjuder.

Nastopilo je lepo število mladine, ki je dokazala, če že ne popolno obvladanje tehnike, kar tudi ni mogoče od gojencev pričakovati, pa vsaj kvalitete njihove šole in njihovo lastno prizadevnost. Zato so ti nastopi vedno razveseljivi.

NOVA ZAFREDOVA SKLADBA NA BENEŠKEM FESTIVALU

Dne 24. aprila bodo izvajali na beneškem festivalu sodobne glasbe skladbo tržaškega skladatelja Maria Zafreda »Nočni koncert za bas-flauto v solu«. To je prvo delo, ki je bilo kdaj napisano za ta tip glasbila. Takih glasbil v Italiji sploh ni in flavtist Gazzelloni, ki bo izvajal to Zafredovo skladbo, je moral naročiti glasbilo iz Amerike. Dirigiral bo maestro Gracis. Mario Zafred je edini tržaški skladatelj, ki je letos na sporedih beneškega galsbenega festivala.

ZA VZGOJO AFRICANOV

V začetku junija bo odpotoval v Somalijo prvi kontingent prstovoljcev iz takimenovanega »ameriškega korpusa«. Sestavljalo ga bo okrog 50 predavateljev angleščine in strokovnih učiteljev. Večina teh vzgojiteljev bo delovala v Hargeisi. Septembra pa bodo poslali v Abesinijo kontingent okrog 300 ameriških učiteljev in strokovnih predavateljev.

ZADNJE PREDAVANJE O FASIZMU

V Kulturnem in umetniškem krožku v ulici San Carlo 2 v Trstu je predaval v sredo zvečer profesor Paolo Alatri o temi »Vojna in polom takratnega režima«. Njegovo predavanje je spadalo v cikel predavanj »30 let italijanske zgodovine«, ki ga organizira kulturni in umetniški krožek. Bilo je zadnje predavanje tega prepotrebneega ciklusa.

UMRL JE KIPAR PEVSNER

V Parizu je umrl po dolgi bolezni slavn kipar Antoine Pevsner. Star je bil 76 let.

Pevsner se je rodil v Orlu v Rusiji, v Franciji pa je živel od leta 1923 ter je bil francoski državljani. Že od leta 1913 je gojil abstraktno umetnost, najprej kot slikar, nato pa kot kipar. Bil je eden izmed prvih pristašev umetniškega gibanja konstruktivistov. Njegova dela so razstavljeni v glavnih evropskih in ameriških muzejih in zbirkah.

»DEVETI KROG« V JUŽNI AMERIKI

Jugoslovanski film »Deveti krog«, ki ga je režiral Slovenec Stiglic, je prišel tudi v Argentino. Imel je precejšen uspeh in so ga kritiki listov argentinske prestolnice zelo hvalili. Le spremni reklamni material je bil v takšni izdelavi in opremljenosti, da je bil verjetno precej kriv, da se film ni obdržal dalj časa na platnu. Tako na primer letaki niso imeli španskega teksta in je obveljal kar tisti, ki je služil v domovini.

PRVI ROMAN MAURICEA SCHUMANNA

Pesmi in romane pišejo običajno mladi ljudje. Znani francoski politik Maurice Schumann je pa sedaj spisal, star 50 let, svoj prvi roman z naslovom »Sestanek z nekóm«. Delo je vzbudilo pozornost največ zato, ker ga je napisal znan politik in publicist, ki je bil med vojno vsakdanji komentator »Svobodne Francije« na londonskem radiu. Kritiki delo hvalijo in pišejo, da ima roman literarne vrline. Roman obravnava grizenje vesti nacionalističnih zločincev, ki so v taboriščih množično uničevali Jude. Avtor je navdihnjjen z nekim »mističnim humanizmom«, večkrat se zdi, da še bolj obžaluje krvnike kot njihove žrtve.

Lepo priznanje mlademu tiskarju

Znana tiskarska revija »Il poligrafico italiano« iz Milana je nedavno tega razpisala »1. natečaj grafičnih sestavkov«, katerega so se lahko udeležili vsi tiskarji v Italiji. Udeleženci so morali s tiskarskimi pripomočki sestaviti vabilo v dvobarvni tisku na razstavo kvalitetnih grafičnih izdelkov.

Od 137 sestavkov je ocenjevalna komisija prisodila 3. nagrado vabilu, ki ga je predložil mladi tiskar Zorko Lovrečič, aslužbenec tiskarne »Graphis« v Trstu.

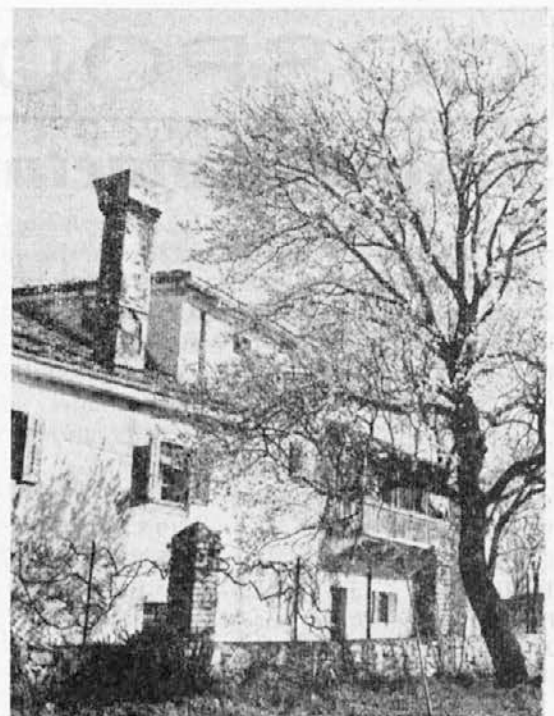
Mladi nagradenec je dovršil slovensko industrijsko šolo v Rojanu in se je izučil tiskarstva v tiskarni »Graphis«. Za luskavo priznanje mu iskreno čestitamo.

GASSMAN SE JE VDAL

Vittorio Gassman in dedinja Pirandellovih avtorskih pravic, gospa Marta Abba, sta se začasno sporazumela, da bo lahko Gassman še priredil nekaj predstav Pirandellove komedije »Nocoj igramo na pamet« v sedanji obliki. Po bližnjih predstavah v Rimu in Neaplju pa bo njegovo »Ljudsko gledališče« nadaljevalo svojo turnejo, na kateri bo uprizorjalo to Pirandellovo komedijo z izvirnim besedilom, brez kakršnekoli spremembe. Tako je od padla tožba proti Gassmanu zaradi njegovih popravkov in sprememb Pirandellovega besedila, o čemer je časopisje obširno poročalo. Zadeva je zbudila precej pozornosti.

—0—

• V Pesaru je nenadno umrl znani umetnostni strokovnjak za antično keramiko, profesor Gian Carlo Polidori, ravnatelj tamkajšnjih mestnih muzejev. Star je bil 67 let. Deloval je v raznih mestih, med drugim v Benetkah in Faenci. Objavil in uredil je mnogo del o stari keramiki ter priredil mnogo retrospektivnih razstav nekdanje keramične umetnosti.

Sv. Križ pri Trstu

JOAN SUTHERLAND SPET POJE

Slovita avstralska operna pevka, sopranistka Joan Sutherland, ki je zaradi težkega obolenja že skoraj morala opustiti upanje, da bo še lahko kdaj nastopila na odru, je te dni spet pela v londonski Operi in dosegla nepričakovano velik uspeh. Hladni Angleži so jo pozvali desetkrat pred zastor, kritike v vseh londonskih listih so pa več kot pohvalne. Odlična pevka, ki ima komaj 34 let, je po predstavi dejala, da bo kljub svoji resni bolezni in kljub bolečinam, ki jih od časa do časa čuti, še nadalje pela, »dokler ne pade«.

»FRA DIAVOLO« V KOPRU IN SEZANI

V bližnji Istri, onkraj meje, snema neka italijanska filmska skupina film »Fra Diavolo«. Med igralci je tudi Amedeo Nazzari. Za zdaj je šla skupina za kakih 12 dni na počitnice in snemanje bodo obnovili ob koncu aprila. Vodi ga rimski režiser Leopoldo Savona. Zunanje posnetke snemajo v bližnjih istrskih vaseh in gradovih ter v Lipici. V filmu bo namreč nastopilo tudi okrog 40 lipičancev.

Spomini na veliki teden

(Nadaljevanje z 8. strani)

nesli v Konstantinopol. V 13. stoletju so jo imeli Benečani, ki so jo izročili francoskemu kralju Ludviku Svetemu. Zdaj se nahaja v Parizu, v cerkvi Notre Dame. Posamezne trne kažejo v Pisi, Trierju in Brüggeju.

Ostanke trsove palice, katero so legionarji potisnili v roke Kristusu kot sramotno žezlo, kažejo v Florenci in na Bavarskem. Med bičanjem so gošpoda privezali h kamnitemu stebri. Kos tega stebra so križarji prinesli leta 1223 v Rim; zdaj stoji v cerkvi svete Praksede.

V cerkvi sv. Petra v Rimu je shranjen tudi prt, katerega je Veronika ponudila Križanemu, ki je nesel križ mimo nje. Prav tam se nahaja tudi sulica, s katero je Longinus prebodel prsi umirajočemu na križu. Sulico je poslal turški sultan Bajazit v dar papežu Inocencu VIII.

Malokateri rimski romar ve, da so na pokopališče »Camposanto Teutonico« prinesli že v 4. stoletju po Kr. žare s prstjo, zajeto na Kalvariji, prav s tistega kraja, kjer jo je pojila sveta kri.

O marsikaterih drugih svetih ostankih se govori po svetu. Marsikateri seveda tudi ni pristen. Sicer pa je tudi sama Cerkev glede češčenja relikvij zelo previdna. V kanonu št. 1283 je rečeno, da se smejo javno častiti samo take relikvije, o katerih je mogoče dokumentarno izpričati njih pristnost. Tridentinski koncil je tudi izjavil, da ni noben vernik obvezan po dogmatičnih načelih častiti to ali ono relikvijo. Prav tako pa nimajo tudi nasprotniki takega češčenja pravice zgražati se, če verno ljudstvo časti svete ostanke.

V teh dneh se pa gotovo velika večina naših ljudi rada spominja vseh ostankov in prič, ki so v zvezi s prazniki trpljenja in vstajenja.

GOSPODARSTVO

Potrošnja umetnih gnojil v Est-u

V državah EST-a, to je Evropskega skupnega tržišča, potrošnja umetnih gnojil ni povsod enaka in so med posameznimi državami celo zelo velike razlike, kot kaže naslednja razpredelnica. Ta kaže povprečno potrošnjo umetnih gnojil na ha orne zemlje (v kg):

države	azot	fosfor	kisl.	kalij	v celoti
	N	P ₂ O ₅	K ₂ O		
Belgija	46	56.7	85.2		187.9
Francija	14.1	25.3	19.8		59.2
Holandska	90.3	48.1	65.6		204.0
Italija	13.0	18.3	3.1		34.4
Luksemburg	26.4	43.6	40.0		110.0
Zap. Nemčija	40.4	41.8	68.7		150.9

Po potrošnji umetnih gnojil se lahko ocenjuje stanje kmetijstva v posamezni državi. Številke razpredelnice nam pravijo, da od vseh držav EST-a ima najbolj napredno kmetijstvo Holandska, kateri sledijo Belgija, Zap. Nemčija, Luksemburg in daleč za njo Francija. Najbolj zaostalo pa je kmetijstvo v Italiji, kjer se potroši danes 1/6 toliko umetnih gnojil kot na Holandskem. Potrošnji umetnih gnojil ustrezajo višine hektarskih donosov. Za primer navajamo hektarske donose za pšenico, ječmen in krompir (v stotih):

Belgija-Luks.	32.8	32.7	246.6
Holandska	37.7	35.9	248.8
Zap. Nemčija	27.5	27.3	212.7
Francija	22.6	26.0	149.1
Italija	18.4	12.9	88.1

Navedene številke pravijo, da so holandski hektarski donosi vsaj dvakrat tako vi-

soki kot italijanski. Hektarski donos za paradižnike je celo trikrat večji na Holandskem (555.0) kot v Italiji (188.7).

Podobne razmere so tudi drugod: V Italiji pride na 100 ha orne zemlje 44 goved, v Belgiji na enako površino 154, v vseh državah EST pa povprečno 65.

—0—

PORABA HERBICIDOV V ZDA

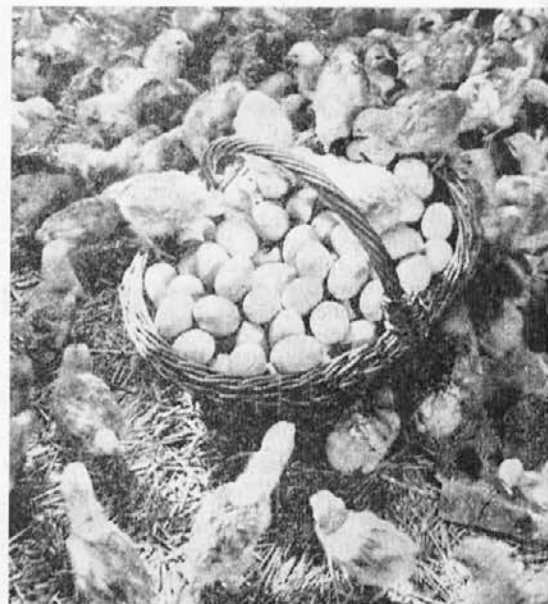
Herbicidi (ital. erbicidi) so sredstva za uničenje plevela med kulturami ali tudi rastlinstva sploh. Zaradi pomanjkanja ročne delovne sile za plevel uporabljajo vedno več herbicidov in za par let jih bodo rabili tudi vsi naši kmetovalci. V ZDA rabijo danes herbicide redno na 25 milijonih ha, to je površina, kot je cela Italija. Vrednost rabljenih herbicidov cenijo na 140 milijonov dolarjev. V ZDA tudi izvažajo ogromne množine herbicidov. Leta 1960 so jih izvozili za 6,715.000 dolarjev ali nad 4 milijarde lir. Izvoz hitro narašča.

TUDI OD METE SE ŽIVI!

V Franciji se je dvignila cena enega kilograma mete (menta) od 6.200 lir v letu 1957 na 10.500 lir v letu 1961. Gojijo jo mnogi kmetovalci. Najvišji hektarski donos daje sorta France-Mitcham, ki so jo dobili iz Anglije. Pridelek znaša 60 do 70 kg na ha. Pridelek se lahko znatno pomnoži, če se gnoji s solitrom.

NETOPIRJI PRENAŠAJO STEKLINO?

Že nekaj let razpravljajo zdravstveni krogi v vseh državah sveta o zoonozii, to je o prenosu živalskih bolezni na ljudi — primer prenosa živalske jetike na ljudi — in za devni okužitvi. Ugotovili so, da tudi živali v svobodi lahko okužijo človeka. Posebej so ugotovili, da netopirji — najštevilnejši sesalci med vsemi živalmi — lahko prenesejo steklino. To je še toliko bolj nevarno, ker so med netopirji tudi take pasme, ki se selijo zelo daleč.

PRAŠICKI ZA REJO

Danes redimo prašiče predvsem zaradi mesa, slanina pa je popolnoma drugotnega pomena. Dosti mesa in malo slaniine pa dajejo predvsem dolgi, stegnjeni prašički. Ti imajo navadno več hrbtnih vretenc in tudi več seskov. Ker pa pri mladem živem pujsku ne moremo ugotoviti števila vretenc, je najbolje, da za rejo izberemo prašičke, ki imajo čimveč seskov, po možnosti od 14 do 16.

Žveplati bo treba!

Že več let zaporedoma opazujemo, da povzroča v našem vinogradništvu večjo škodo oidij kot peronospora. Kljub temu mnogi naši vinogradniki mislijo, da zadostuje parkratno žveplanje in da se je potrebno boriti predvsem proti peronospori. In to je zmotno.

Oidij nastopi mnogo prej kot peronospora. Za oidij je dovolj, da se toplota zviša na + 6° C in že začne delovati, potem ko je prezimel v popju trte. Kot se popje razvija, se vzporedno razvija tudi oidij. Brž ko dosežejo brsti okoli 5 cm, je skrajni čas za prvo žveplanje. Za to uporabljamo navadno žveplo v prahu. Koloidno in škropilno žveplo bomo uporabljali za naslednja žveplanja, ko se bomo hkrati borili proti peronospori in bomo dotična žvepla premešali s škropilom proti peronospori.

Torej sedaj bo treba prvič žveplati z žveplom v prahu!

Okolje in molznost

Ameriški znanstvenik R. V. S. Smith je v svoji knjigi »Physiology of Lactation« prišel do naslednjih zaključkov:

Za kravo, njeno molznost in za tele je najbolje, če med začetkom ene molzne dobe in pričetkom naslednje preide vsaj 45 dni. Število dnevni molž vedno vpliva na količino namolženega mleka. Najprimernejša toplota okolja je odvisna od pasem, a se navadno suče okoli 10° C. Zvišanje toplote do 27° C ali znižanje do 4.4° C ne vpliva posebno na molznost. Če pa je toplota višja ali nižja, pade količina namolženega mleka, a se zviša odstotek tolstše v njem. Velik vpliv ima vlaga okolja. Če je zrak nasičen z vlagjo, je živalsko telo ne izhlapeva in se pojavijo kvarne posledice.

Na količino namolženega mleka in na vsebino tolstše vpliva tudi letni čas. Krave, ki se otelijo jeseni - pozimi, imajo med letom 10 do 20% več mleka kot krave, ki se otelijo spomladi - poleti. Ta pojav razlagajo s hladnejšim vremenom, ker živali ne nadlegujejo muhe itd. Kljub temu imajo marsikateri raje otežitve spomladi - poleti, ker takrat stane krmljenje manj kot pozimi. Posebno važno je dejstvo, da je sveže pokosena zelena krma lahko prebavljiva in da zato več zaleže kot seno z enako količino beljakovin.

Ni vse najboljše

Vsi trgovci, posebno zdaj ob velikonočnih praznikih, hvalijo svoje izdelke in proizvode. Nekateri bolj umerjeno, drugi pretirano. Nekateri v časopisih in revijah, drugi po radiu in televiziji. Potrošnik pa se večkrat vprašuje, ali je tako hvaljen proizvod res boljši od drugih. Potrošnikom je priskočila na pomoč italijanska gospodarska revija »Quattrosoldi«, ki je sestavila prednostno lestvico nekaterih jedi in pijač.

Najboljša juha v kockah je izdelek Liebig, ki je zelo hranljiva. Sledijo drugi izdelki, ki so si med seboj zelo enakovredni, in sicer: Rayco, Star, Knorr, Wührer, Lombardi, Krone in Maggi. Najboljše meso v škatlah je Manzanin, sledita Simmenthal in Galbani. Za tema pridejo: Montana, Rodeo, Molteni, Longoni in Arrigoni. Gospodinje se vprašujejo: »Katero olje je najboljše?« Revija je

sestavila tole lestvico: 1. Sasso, 2. Bertolli, 3. Smeraldo, 4. Dante, 5. Monini, 6. Berio, 7. Gaslini, 8. Barbera in 9. Radino.

Zadovoljiti je treba tudi prijatelje zlate kapljice in zato objavljamo lestvice nekaterih italijanskih vin. Najboljše vino vrste Chianti je Pomino Chianti Superiore, sledijo Chianti Melini, Chianti Antinori rosso, Chianti Ruffino blu in Chianti Brolio Ricassoli. Najboljše vino vrste Barbera je proizvod »Crôta Piemunteisa«, na drugem mestu je Mirafiore Canelli. Najboljše vino vrste Gattinara je tisto, ki ga prodaja Cantina Sociale Cooperativa di Gattinara, najboljše vino vrste Ghemme je tisto, ki ga prodaja Gest. Enopoli di G. Ponti in najboljše vino vrste Carema je tisto, ki ga prodaja L. Ferrando. Vsa navedena vina prihajajo iz Piemonta.

R. B.

Peta usode

S

Odločil se je in krenil navzdol k vodi. Tla so se vedno bolj udiral, da je moral paziti na zdrsljivi stezi. Valovi so že nekoliko upadli, a so bili še deroči in so nosili vso mogočo šaro s seboj. Strmel je v vrtnice, ko se mu je zazdelo, da ga nekdo opazuje. Ani? Ko se je okrenil, je res videl, kako stopa proti njemu.

»Lepo, da se tukaj srečava, gospod Rajko,« je vzkliknila že od daleč. Pospešila je korake. Ko je stala pri njem, mu je ponudila czko, lepo desnico, na kateri se je le sketal dragocen diamant.

»Tudi mene veseli, da vas vidim, gospodična,« je vljudno odgovoril Rajko. Nadaljevati ni mogel, ker mu je skoraj nevoljno padla v besedo: »Kakšen hladen nagovor, gospod Prašnik. Res ne zveni lepo, po vsem kar sva včeraj skupaj doživela...«

»To pa res ni vredno besede,« se je branil Rajko preobširne zahvale.

»Pač, pač, je vredno besede, Rajko.« Vprašujoče je gledala njegov obraz, na ustnih ji je ležal zapeljiv nasmeh: »Če bi vi ne priskočili na pomoč, bi bržkone danes ne bila več med živimi. Toda... recite mi kar Ani... Rajko!« Hotela se je že priviti k njemu, a se je še premagala, ker ji je notranji glas odsvetoval. Ne sme ga odbiti. »Skupno sva prestala življenjsko nevarnost... to naju je zbližalo. Bodiva si resnična prijatelja!«

V zadregi se je nasmehnil. »Ne vem prav...« je tipal za besedo. »Že zato... ker sem nameščenec vašega očeta. Jutri moram že odpotovati.«

»To vem, Rajko!« ga je spet klicala po imenu, kot da sta si že od davna blizu. »Jaz ne prihajam v tovarno, zato ni to nikakršna ovira. Upam pa, da vas bom od-

slej večkrat videla... seveda, če bo slučaj nanese!« Spet se je nasmehnila, ker je dobro vedela, da bo sama poiskala tak slučaj. Zasmel se je tudi Rajko, ker ni vedel, kaj bi odgovoril.

»Hvala, Rajko,« je mladenka prekinila molk. »Grega lahko nekaj korakov skupaj?«

Ni počakala odgovora. Rajko je nehote usmeril korake po stezi proti gozdarjevi hiši. Vleklo ga je k Dragici. Vedno bolj strma je postajala pot.

»Bolje je, da se obrnete, Ani,« je svetoval Rajko. »Pot je slaba.« Čutil je, da ga je obšla rdečica po licih, ko se je hotel tako nerodno iznebiti dekleta.

»Saj ni tako slaba,« se je posmejala in ga hrepeneče pogledala. Čutila se je srečno ob njem. Hari Brenk ji je šel že davno iz spomina.

»Se smem malo oprijeti... za vaš komolec?«

Prikimal je. Pomislil je, da se bo moral vrniti. Z njo vendar ne more h gozdarjevim!

»Steza je res strma,« se je ustavila in naslonila nanj. »Podprite me malo... nekam slabo mi prihaja...«

»Ani...«

»Bo že dobro... samo lahka omotica,« je šepetala. Zaprla je oči. Občutila je, da jo je krepkeje pridržal. Prav to si je želela. Čemu je ne objame, je pomislila.

»Je že bolje... hvala, Rajko...«

Strmel je v njen lepi obraz in ni opazil, da stoji tam gori med smrekami pred hišo neka vitka postava. Večerilo se je že, a Rajko bi jo bil gotovo opazil, če bi se ne bila Ani tako privila k njemu.

»Vrniva se,« je tiho dejala. Njegova roka jo je tesneje objela, kot da jo hoče podpreti.

—0—

Sel je z Ani v dol in je le stežka zadrževal misel, da ne more danes na obisk h gozdarjevim. Koliko teže bi mu pa še bilo, če bi videl, kako se je tam gori naslonilo žalostno dekle na drevesno deblo.

Dragica je jokala vsa v obupu. V ušesih so ji še zvenele besede: »...hvala, Rajko.« Neznanka je tako prisrčno nagovorila Rajka. Prav razločno je slišala; ne, ni se motila. Solze so se ji vtile po licih.

Zaslišala je stopinje. Najraje bi se skrila za drevo. Samotni popotnik jo je pa že ugledal. Bil je star gozdni delavec iz samotne bajte visoko v gozdu.

»Glej jo, gospodična Dragica! Že dolgo vas nisem videl.«

Dragica se je skušala nasmehniti, a ni dvignila glave, da ne bi opazil njenih solz. Podala mu je roko: »Včasih sem vas srečala v gozdu.«

»I, seveda, takrat ste bili še otrok. Nisem vas še vikal kot sedaj. Seveda, tako je v življenju. Mladina raste. Prav to sem mislil, ko sem prejle videl našega inženirja.«

Dragici se je zdelo, da ji bo srce počilo. Dobro je vedela, na koga misli stari Lojz.

»Tudi njega poznam še kot pobiča. Seveda, nekaj let starejši je od vas. Prihajal je po stezi navzgor z neko gospodično.« Zmajal je s sivo glavo: »Prav elegantna je in še bogata povrh. Vi jo bržkone poznate, Dragica? Sicer pa kdo bi ne poznal našega novega soseda tovarnarja Lipiča.«

Zopet se je nasmehal: »Da, z njegovo hčerko se je sprehajal in objeta sta bila. Marsikdo bo zavidal Rajku, pravo srečo ima.«

Dragica je stala kot ohromela. Prehudo udarec je bil zanj. Komaj, komaj je zadrževala solze. Prav oddahnila se je, ko je stari drvar rekel, da mora dalje. Preslišala je njegov pozdrav in se je naslonila na drevo. Obraz je skrila v dlani in je bridko zajokala.

Tako je torej Rajko poplašal njeno ljubezen! Prevaral jo je... in ona je tako verjela vanj. Zdaj ima dokaz. Ni ga videla samo ona s tisto... tudi stari drvar. V objemu sta stala...

(Dalje)

»Pošteni ljudje, ti votlinarji,« si je rekel dobre volje.

Pripravil je svoje orožje, da bi ga lahko vsak hip uporabil, vzpostavil stik s posadko na »Liberty« in se začel ozirati po izhodu iz votline. Tedaj se je spet prikazalo tisto dekle in mu z nemim poklonom ponudilo pladenj s hrano. Bila je spet neka oblika peciva in vroče mleko, ki ga je presodil za kozje.

Medtem ko je jedel, je skušal zaplesti dekle v razgovor, čeprav se nista mogla razumeti. Rad bi jo bil pripravil do tega, da bi se nasmehnila, ker se je zdela tako zelo resna, kot da se še sploh nikoli ni smejala. Poskusil je razgovor z znaki kot z gluhonemimi, in res ga je razumela. S kretnjami in znaki jo je vprašal, kam so izginili oni starci; če morda spijo. Toda ona je odkimala in mu pokazala s sklenitvijo rok in s priklonom glave. Rad bi bil zvedel, kje je njihovo svetišče; če je daleč. Tudi to je razumela in odgovorila z znaki, da ni, kar si je tudi lahko mislil. Vendar je iz njenega obnašanja spoznal, da se boji govoriti o tem. Očitno je bilo vsem članom skupnosti strogo prepovedano izdajati tajnosti, kar je bilo tudi razumljivo, saj so se le tako lahko obvarovali sredi sveta, ki so ga obvladovali njihovi sovražniki. Dal pa je dekletu razumeti, da bi rad govoril s poglavarjem njihove skupnosti, in tudi to je razumela ter mu z znamenji pokazala, da ga bo odpeljala k njemu. To je bilo nujno, če ga je hotel pripraviti do tega, da bi ga spremljal na »Liberty«.

Povzatek iz vesolja

E. Z.

29.

Za to pa stari gotovo ne bo pripravljen, če mu natančneje ne pojasni velike pustolovščine posadke na »Liberty«. In še tako je bilo malo verjetno, da bo starec pripravljen iti z njim neznani pustolovščini nasproti.

Potem se je šalil z dekletom s tem, da jo je učil angleških izrazov za živila, s katerimi mu je stregla, za njeno obleko, okras, za ogenj in za druge stvari v votlini. In pri tem se mu je res posrečilo, da ji je izvalil prvi nasmeh, ki jo je napravil še ljubkejšo.

»Če so vsa dekleta tu vsaj približno taka kot tale, potem bo marsikdo z »Liberty« za to, da sklenemo čim tesnejše prijateljstvo s to skupnostjo,« si je rekel.

Z zanimanjem je opazoval njeno žametnorjavo polt in graciozne kretnje; odkod se je vzel njen rod. Kakšne rase so se spajale v njej in v njenih?

Zdelo se je, da se ga več ne boji. Smehljaje je ponavljala za njim angleške izraze in kazala pri tem talent za izgovarjavo; svoje zadovoljstvo ji je pokazal s ploskanjem, ki jo je začudilo in skoro prestrašilo, ker očitno ni vedela, kaj pomeni. (Dalje)

ŽENA IN DOM

Ljubezen klije v pomladi

Ponovno so mandeljno veje in breskve v cvetju, saj je tu pomlad, ki odeva naravo z mladim zelenjem in cvetjem ter vzbuja ljudem željo po življenju; to je čas, namenjen mladim zaročencem, ki pričenejo sanjati o skupni prihodnosti, ter onim, ki te sanje pred oltarjem v tem času uresničujejo. Prav njim je posvečen današnji članek.

Za ljubezen in poroko ne obstaja noben »kazi-pote«, ker mora vsakdo ubrati tisto pot, za katero ve, da je pravilna; vendar se lahko z nekaj koristnimi nasveti izognemo številnim napakam, ki jih ponavadi delamo zaradi nevednosti in malomarnosti.

Dobro je presoditi že od začetka, ali se misli, zanimanja, navade in značaji dveh oseb med seboj skladajo. Znano je, da se bolj privlačujejo značaji, ki so si popolnoma različni med seboj; če pa je razlika v mišljenju in starosti med moškim in žensko prevelika, je bolje, da se ta dva ne poročita.

Moški resnega značaja mnogo pridobi, ako dobi za ženo dekle, ki je vesele in žive narave, če pa ta ne misli na drugo kot na zabavo, se bo stvar končala slabo.

Dekle, ki je bolj molčeče in sramežljivo ter ima v sebi čut manjvrednosti, bo pridobilo gotovost in pogum ob strani moža, ki je poln življenja in jo razume.

Moški si ne sme nikoli predstavljati, da bo svojo ženo »izučil«, prav tako ne sme dekle kovati tega načrta že od dneva njune zaroke.

Fant in dekle, ki se nameravata poročiti, morata biti pripravljena na dobre in slabe strani, ki jima bo nudilo skupno življenje. Neumno je pričakovati od življenja samo prazničnih dnevo, kot sta jih bila vajena uživati ob pravljicnem času njihovih zaročitev. Nesoglasja in prepiri nastajajo predvsem takrat, ko si že od začetka nista na jasnem, česa si pričakujeta od skupnega življenja.

Ženska, ki ima neki poklic, se v današnjih časih lažje poroči, ker ni potrebno, da jo mož vzdržuje; kdor pa hoče imeti ženo, ki bi skrbela zanj, da mu napravi življenje lepše in udobnejše, je bolje, da se ne poroči z žensko, ki ima kot prvo skrb delo, nato šele dom. Tak zakon bi gotovo šel povedi.

Kot so nekateri fantje rojeni očetje, tako so tu-

di nekatera dekleta rojene matere; ako se poročita taki dve osebi, bo njuna glavna skrb za dom in otroke ter bosta z lahkoto rešila osebne probleme.

Mnogokrat se čudimo, kako so dobro uspeli tisti zakoni, ki so se sklenili iz praktičnih razlogov; to pa zato, ker so temelji na obojestranski iskrenosti ter ne na pretirani sentimentalnosti.

Ideal pa ostane vedno, tako za moškega kot za žensko, zakon iz ljubezni; da pa se ta ne konča v grenkem razočaranju, je v veliki meri odvisno od ženske.

Ta mora paziti, da ugaja svojemu možu in se ne sme zanemarjati, ko je že enkrat dosegla svoj namen. Veseliti jo mora, ako ji mož izkazuje pozornost; kadar ji prinaša rože, kadar ve, da je za svojega moža prikupna in privlačna. Skrbeti mora zato nase in se ne sme zateči k opravičilu, da nima časa; pol urice, ki jo potrebuje, da se napravi lepo, jo lahko najde vedno, ako hoče.

Neodpustljive napake pri ženski so tudi: nered v hiši ter premalo skrbi do moževih oblek.

Nekateri možje so prisiljeni povabiti na kosilo ali večerjo svoje delovne tovariše zadnji trenutek; ni dovolj, da mora žena poskrbeti, da ima v zalogi vedno kaj pripravljenega, ampak ne sme nikoli pokazati, da ji niso nepričakovani gostje pogodu. Tudi najskromnejše kosilo, ki ga spremljata debla volja in veselo razpoloženje gospodinje, dobro uspe.

Ženska mora tudi vedeti, da je skoro za vsakega moškega delo središče njegove pozornosti, medtem ko je ona v prvi vrsti ženska in delo pride pri njej na drugo mesto. Ne razume, da mnogokrat moškega prav nič ne zanimajo stvari, o katerih ona misli, da so važne. Tako v njej večkrat nastane občutek, da je mož ne razume. Mož bi se moral prilagoditi svetu, v katerem živi njegova žena, ta pa bi morala s svoje strani pokazati razumevanje in zanimanje do moževega dela.

Pri odločitvi, da se poročita, morata fant in dekle pomisliti na vse morebitne posledice njunega skupnega življenja in ne pasti vanje z lahkoto, kajti s tem, da se poročita, si vzameta nase veliko odgovornost za bodočnost.

Ondina

KDO bo nabral največ točk?

(3. ugankarski natečaj NOVEGA LISTA z nagradami)

Tudi 3. ugankarskega natečaja je konec. Tekmovanje je bilo zelo uspešno, kar nas veseli, ker nas spodbuja za bodoči razpis. Zahvaliti se moramo vsem ljubiteljem križank, rebusov, ugank in podobnih iger, da so se odzvali našemu povabilu ter nam redno pošiljali rešitve. Nekateri so že vprašali, kdaj bomo razpisali četrti natečaj. V tem trenutku pa jim ne moremo odgovoriti.

Dobili smo precej rešitev. Vsi seveda niso reševali vseh iger, nekateri pa so zgrešeno rešili naše zanke, tako da ni nihče osvojil vseh razpoložljivih točk, ki jih je bilo, kot je znano, 338.

V Miljskih hribih

Največ točk je nabral, in s tem tudi zmagal, TIRAS GROM iz Pevme (Villa Vasi, 4). Tiras Grom, ki je bil zmagovalec tudi našega 2. ugankarskega natečaja (jeseni leta 1960), je nabral skupno 304 točke.

Na drugo mesto se je uvrstil MAJČEN LJUBO iz Trsta (Lonjerska, 12), ki je nabral 258 točk, na tretjem mestu pa najdemo EDVARDA BOLETA z Opčin (Ul. Carsia, 1), ki je osvojil 225 točk. Vsi omenjeni reševalci bodo dobili lepo knjižno nagrado.

Na četrto mesto se je uvrstila Magda Mikluš iz Gorice (Ul. Brolo, 3); nabrala je 166 točk. Sledijo: 5. Marija Godnič iz Sestljana, št. 5; 6. Jogan Boris iz Dutovelj, št. 9; 7. Gheriani Roman iz Bazovice, št. 18; 8. Adolf Rosič iz Ukevi, št. 59 in na 9. mestu Zmitke Edica, Gorjanc Nevenka, Coh Brigita ter Semenc Angela, vse iz bolnišnice Valdojtra (Ankaran). Sledijo drugi z manjšim številom točk.

REŠITVE IZ ZADNJE STEVILKE

SKRITE KRIŽANKE: 1. strup, tnalo, rapir, ulica, poraz; 2. Božič, opeke, želod, ikona, Cedad; 3. rogat, omara, Galeb, arena, tobak.

SKRTI RACUNI: 1-E, 2-F, 3-A, 4-D, 6-G, 7-B, 0-C in 1-E, 2-M, 3-N, 4-A.

SKRTI PREGOVORI: 1. naj-Ada, bol, j-opica, ša-kal, stra-žar, N-ero, pog-Rad, u-tvor, maj e-misija, op-cra, rez, nos, t-Riko = Najboljša stran pogumna je opreznost. 2. k-Rinka, Dor-pat, dolg, Om, ol, či-talec, I-Zola, Ma-skat, Ve-teran, lik, O-Toman, Po, veda, ti-Tula = Kdor dolgo molči, ima veliko povedati.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 22. aprila, ob: 9.00 Kmetijska oddaja; 10.00 Prenos maše iz stolnice Sv. Justa; 11.30 Oddaja za najmlajše: »Zarek sonca«, mladinska zgodba (Lojzka Lombar), igrajo člani RO; 12.15 Vera in naš čas; 13.00 Kdo, kdaj, zakaj — Odmevi tedna v naši deželi; 14.45 Petnajst minut z Vaškim kvintetom; 16.00 Schubert: »Lazarus« ali »Praznik vstajenja«, drama (uglasbil August Hermann Niemeyer); 18.30 Obisk v naši diskoteki; 19.15 Nedeljski vestnik; 21.00 Ljudska opravila in opasila — Niko Kuret: »Zveličar gre iz groba«; 21.20 Händel: »Mesija«, oratorij za soliste, zbor, klavičembalo, orgle in ork.; 22.00 Nedelja v športu.

• PONEDELJEK, 23. aprila, ob: 9.00 Velikonočne pesmi; 10.00 Koncert simfonične glasbe. Približno ob 10.45 Izredna oddaja: »Tiha pomladna srečanja« (Lojzka Lombar); 15.00 »Ovčar Marko« (Janez Jalen - Jože Peterlin), igrajo člani RO; 18.00 Italijanščina po radiu; 18.30 Glasba iz 18. stol.; 19.00 »Selškega župnika Velika noč«, novela (Fran Sal. Finžgar); 20.30 Richard Strauss: »Arabella«, opera v treh dej. Približno ob 21.30 Opera, avtor in njegova doba.

• TOREK, 24. aprila, ob: 18.00 Radijska univerza — Giuseppe Montalenti: Zakaj sličimo svojim roditeljem — »Podobnosti in razlike«; 18.30 Iz italijanskega glasbenega ustvarjanja; 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 21.00 Drame in epopeje našega stoletja — Saša Martelanc: »Ruski koncerto grosso«; 21.30 Koncert sopranistke Nade Zrimšek, pri klavirju Livia D'Andrea Romanelli; 22.00 Oblednica tedna — Rado Bednarik: 25-letnica dostavka »cash and carry« k zakonu o nevtralnosti Združenih držav.

• SREDA, 25. aprila, ob: 9.30 Luigi Dallapiccola: Pesmi osvoboditve; 10.00 Pisma pripadnikov odporiških gibanj (zbral in pripravil Franc Jeza); 16.00 »Ladijski dnevnik Brizeide« (Vitomil Zupan), recitirajo člani RO; 18.00 Slovenščina za Slovence; 18.30 Italijanski operni pevci: »Gianni Poggi«; 19.00 Zdravstvena oddaja (dr. Milan Starc); 20.30 »Lov na whisky«, radijska detektivska igra (Roderick Wilkin - Martin Jevnkar), igrajo člani RO.

• ČETRTEK, 26. aprila, ob: 18.00 Radijska univerza — Drago Gantar: Ekonomska geografija Zahodne Evrope — »Označba in razdrtje Evrope«; 19.00 Širimo obzorja — Vinko Suhadolc: Izumi, ki so bližali ljudi; 20.30 Simfonični koncert Tržaške filharmonije. Približno ob 21.00 Književnost — Paolo Volponi in njegov roman »Memoriale« (J. Tavčar).

• PETEK, 27. aprila, ob: 18.00 Italijanščina po radiu; 18.30 Skladbe jugoslovanskih sodobnih avtorjev — Rajčič: Koncert št. 3 za klavir in orkester; 19.00 Sola in vzgoja — Anton Kacin: »Misli modernih evropskih pedagogov«; 20.30 Gospodarstvo in delo; 21.00 Koncert operne glasbe; 22.00 Novele 19. stoletja: Mrs. Gaskell (Elisabeth Cleghorn Stevenson) »Po poli brata«.

• SOBOTA, 28. aprila, ob: 14.40 Jugoslovanske ritmične popevke; 15.30 »Lorelei na cesti«, radijska igra (Eugenio Galvano - Lada Mlekuš), igrajo člani RO; 17.45 Dante Alighieri: Božanska komedija — Nebesa, 24. spev — Prevod A. Gradnik, pripravlja B. Tomažič; 18.30 Jazz panorama; 19.00 Pomenek s poslušalkami; 20.00 Sportna tribuna; 20.40 Slovenski oktet.

TEDENSKI KOLEDARČEK

- 22. aprila, nedelja: Velika noč
- 23. aprila, ponedeljek: Velikonočni ponedeljek.
- 24. aprila, torek: Jurij
- 25. aprila, sredo: Marko (Drž. praznik)
- 26. aprila, četrtek: Klet, Marcellin
- 27. aprila, petek: Hozana
- 28. aprila, sobota: Valerija

ŠPORTNI PREGLED

KONEC ITALIJANSKEGA NOGOMETNEGA PRVENSTVA

MILAN novi italijanski državni prvak

Milan je prepričljivo osvojil letošnje državno nogometno prvenstvo, medtem ko so mnogi dolgo časa bili prepričani, da bo ta častni naslov pripadel Herrerovi ekipi Internazionale. Končna zmaga Roccove ekipe je povsem zaslužena, kar jasno potrjuje razlika petih točk od ekipe, ki se je uvrstila na drugo mesto lestvice. Milan je v zadnjih sedmih tekmah vedno zmagal in zabil nič manj kot 23 golov, prejel pa jih je le 6. Na domačem igrišču je porazil Fiorentino (5:2), Padova (4:0), Mantovo (1:0) in Torino (4:2), na tujem igrišču pa ekipe Juventus (4:2), Atalanta (2:0) in Spal (3:0). Milan je v 34 tekmah dosegel 24 zmag, le 5-krat je igral neodločeno in 5-krat izgubil. Zabil je 83 golov, prejel pa jih je 36. K temu pomembnemu uspehu sta pripomogli predvsem sigurnost obrambe in v zadnjem delu prvenstva tudi vigranost napada. David, Maldini, Radice, Salvatore in Trapattoni so bili zelo vigrani in gotovi, zato upravičeno pričakujejo, da pojdejo v Čile. Ko je napad »izgubil« Greavesa, je precej časa kolebal, toda stanje se je korenito izboljšalo, ko je nastopil Brazilijanec Sani. Precej zaslug za končni uspeh Milana ima tudi Rivera, ki je bil v zadnjem delu tekmovanja stalno med najboljšimi. Altafini se je, kakor vedno, izkazal kot plodovit napadalec in je zato osvojil drugo mesto na lestvici strelcev.

Kot smo omenili, so mnogi pričakovali, da bo Inter z lahkoto osvojil prvenstvo, kar so potrjevale sigurnost igralcev, Herrerova moč in nestalnost ostalih ekip. Toda Inter, če izvajamo nekaj prvakov (Suarez, Hitchens in tu pa tam Corso), nima vrhunskih nogometašev. Igralci so bili v končnem in odločilnem trenutku zaradi napornih tekem, verjetno tudi zgrešenega vodstva, utrujeni. Popuščati so začeli ravno takrat, ko je Milanu in Fiorentini šlo vse lahko. Poraz s Palermom (0:1) in trije zaporedni neodločeni izidi (Sampdoria, Lanerossi in Venezia) so zadali Interju zadnji udarec. Potem ko je bilo že vse izgubljeno, je Inter začel ponovno zmagovati tudi na tujem igrišču (Bologna in Catania obakrat 2:0). Zaradi neuspehov je klubov predsednik Moratti odstopil in zdaj so celo tri igralce obtožili, da so uživali mamila. Če podrobno analiziramo igralce in razne trenutke prvenstva, lahko trdimo, da za Inter predstavlja drugo mesto zavidljiv uspeh.

Fiorentina je bila zelo stalna ekipa in vsi so pričakovali, da bo osvojila vsaj drugo mesto lest-

Milan, italijanski nogometni prvak. Od leve proti desni: Maldini, Pivatelli, Salvatore, Rivera, Barison, Altafini, David, Trapattoni, Ghezzi, Radice in Sani

vice. Obramba je bila zelo dobra in prav tako napad. Odlikovala sta se Milani, prvak strelcev, in krilo Hamrin, ki sta skupno zabila nič manj kot 39 golov. Po dveh porazih (Milan 2:5 in Roma 0:1) je Fiorentina trikrat bila uspešna, toda prav na predzadnji tekmi je okusila dva grenka poraza (Lecco 2:3 in Atalanta 0:1) in se tako uvrstila na tretje mesto lestvice.

Takoj za to trojico najdemo dve vigrani ekipi: Bologna in Roma, ki sta zelo nestalni, čeprav bi po svoji moči lahko osvojili celo prvo mesto. Bologna je imela zelo dobro obrambo, Roma pa dober napad. Od Bologne sta bila plodovita (11 golov) Pascutti in Perani, od Rome Manfredini (14 golov), Angelillo in Jonsson (oba 10 golov).

S 6 točkami razlike od omenjene petorice se pričenja zlata sredina, ki jo vodi Atalanta. Precej zaslug za uspeh črno-plavih ima Maschio (11 golov). Sledi Torino, ki je bil zelo nestalen (Law 10 golov), Palermo (Fernando 10 golov), ki je presenetil strokovnjake s svojo dobro uvrstitvijo, Mantova s Sormanim (16 golov), Sampdoria, Catania, Venezia in državni prvak Juventus, ki je letos popolnoma razočaral, ker se je uvrstil šele na 13. mesto lestvice. V ozadju najdemo še ekipi Spal in Vicenza, ki pa sta se vseeno rešili pred izpadom. Izpadli so iz prve lige Udinese, Padova in Lecco.

Oglejmo si nekaj podatkov. Največ zmag je dosegel Milan (24), najmanj Udinese in Lecco (samo 6), največ porazov je doživela Udinese (23), najmanj pa Milan in Inter (5). Največ neodločenih izidov ima Venezia (13), najmanj Udinese (4). Največ golov je zabil Milan (83), najmanj pa Padova (29), največ golov je prejela Udinese (62) najmanj pa Inter (31). Največ točk na domačem igrišču je osvojil Milan (29), najmanj Udinese (8), kot gost je največ točk osvojil tudi Milan (24), medtem ko sta Padova in Lecco osvojila le 4 točke.

Uspeh Jugoslavije v namiznem tenisu

Pred dnevi so se v zahodnem Berlinu končale napete tekme za evropsko prvenstvo v namiznem tenisu. Sodelovalo je 19 držav; nastopile pa niso vrhunske namiznoteniške države Madžarska, Češkoslovaška, Romunija in Sovjetska zveza. Tekmovanje je tako trpelo na ugledu in na kvaliteti. Glavni favoriti za končno zmago so bili Jugoslovani, Švedi in domačini. Jugoslovani so bili zelo vigrani in so zato v finalu prepričljivo porazili Švede (5:1) in postali evropski prvaki. Jugoslovani so nastopali v naslednji postavi: Vojislav Marković (rojen 1940, študent prava v Beogradu in večkratni zmagovalec mnogih mednarodnih tekmovanj v Evropi; dvakrat

je bil državni prvak), Zeljko Hrbud (rojen 1939, slušatelj srednje tehniške šole v Zagrebu; državni prvak leta 1957 in stalni član jugoslovanske reprezentance), Janez Teran (rojen 1941, študent veterine v Ljubljani, stalni član jugoslovanske reprezentance), Ištvan Korpa (rojen 1945, gimnazijec iz Sente) in Edvard Vecko (rojen 1944, steklar iz Hrastnika). Moštvo je bilo zelo pomlajeno in prav Korpa in Vec-

Kaj naj rečemo o novem državnem prvaku? Njegov začetek je bil že zato težak, ker so ga vsi smatrali za favorita. Enajstorici se je tudi takoj nekaj zataknilo. Po zmagah nad Vicenza (3:0) in Catania (3:0) je dosegel neodločen izid s Palermom (0:0), tesno zmagal proti Udinese (4:3) in doživel dva zaporedna poraza (Bologna 0:1 in Sampdoria 2:3). Nato je zmagal proti Interju (3:1), bil porazen od Venezie (2:1), zmagal nad Leccom (3:0) in v Romo (3:1) in okusil grenak poraz s Fiorentino (2:5). Tedaj se je Greaves vrnil v Anglijo, na njegovo mesto pa je prišel Brazilijanec Sani, ki je dal moštvo gotovost v sredini igrišča. Posledica je bila, da je odločno porazil Juventus (5:1). Trije neodločeni izidi (Padova 1:1, Atalanta 2:2 in Torino 1:1) in dve blesteči zmagi (Mantova 2:1 in Spal 4:1) so vili nekaj upanja trenerju Roccu in voditelju Vianiju. V prvem delu prvenstva je Milan nabral samo 22 točk (Inter 27, Fiorentina in Bologna 23), toda drugi del prvenstva se je odvijal v znamenju premoči Milana, ki je počasi, skoraj neslišno, osvajeval točko za točko in se uvrstil na prvo mesto. Sledilo je šest zaporednih zmag (Vicenza 4:1, Catania 3:1, Palermo 3:0, Udinese 1:0, Bologna 3:0 in Sampdoria 3:1), kritičen trenutek (poraz s Interjem 0:2, tesna zmaga nad Venezio 1:0 in neodločen izid z Leccom 2:2) in končno vrsta zmag do konca tekmovanja (Roma 1:0, Fiorentina 5:2, Juventus 4:2, Padova 4:0, Atalanta 2:0, Mantova 1:0, Torino 4:2 in Spal 3:0). Milan je v drugem delu prvenstva osvojil kar 31 od 34 razpoložljivih točk, kar predstavlja višek; izenačil je tudi višek Juventus v številu točk, ki jih je osvojil kot gost (24 od 34 točk).

Milan je postal prvak z naslednjimi igralci (v oklepaju število tekem — ni upoštevana tekma Atalanta - Milan 0:2 po odločitvi C.A.F.): vratarja: Ghezzi (26) in Liberalato (7); branilci: Maldini (33), Trapattoni (31), David (29), Salvatore (29), Radice (27), Pelagalli (14), Zagatti (8) in Trebbi (5); napadalci: Altafini (32), Rivera (26), Barison (22), Sani (19), Danova (17), Pivatelli (15), Greaves (10), Conti (8), Ghiggia (4) in Lodetti (1). Zanimivo je, da Milan ni izgubil niti ene tekme, kadar je igral Barison.

Kateri nogometaši so se odlikovali v letošnjem državnem prvenstvu? Najboljši vratar je bil brez dvoma Mattrel (Palermo), sledita Negri (Mantova) in Ghezzi (Milan). Najboljša »prosta« branilca sta bila Maldini (Milan) in Janich (Bologna), sledi Goniatini (Fiorentina). Najboljša »krilska« branilca sta David in Radice (oba Milan), sledijo Malatrasi in Robotti (Fiorentina), Ficchi (Inter) in Pavinatu (Bologna). V obrambi so se odlikovali tudi Trapattoni (Milan), Marchesi (Fiorentina), Nielsen (Atalanta) in Rosato (Torino). Najboljše desno krilo je Hamrin (Fiorentina), sledita Mora (Juventus) in Orlando (Roma), najboljše levo krilo je Menichelli (Roma), sledita Corso (Inter) in Pascutti (Bologna). Najboljši srednji napadalec je Altafini (Milan), sledita Hitchens (Inter) in Sormani (Mantova). Najboljši zvezi sta Rivera (Milan) in Maschio (Atalanta), odlikovali so se tudi Bulgarelli (Bologna), Fernando (Palermo), Suarez (Inter), Sani (Milan), Dell'Angelo (Fiorentina), Law (Torino) in Sivori (Juventus). Najboljši igralec, ki je nastopal tako v obrambi kot v napadu, je Cella (Torino), sledita Szymaniak (Catania) in Charles (Juventus).

KONČNA LESTVICA

1. MILAN	53	24—5—5	83—36
2. INTER	48	19—10—5	59—31
3. FIORENTINA	46	19—8—7	57—32
4. BOLOGNA	44	19—6—8	56—40
5. ROMA	44	18—8—8	61—35
6. ATALANTA	38	13—12—9	39—38
7. TORINO	36	12—12—10	42—40
8. PALERMO	35	13—9—12	30—35
9. MANTOVA	32	12—8—14	42—42
10. SAMPDORIA	30	9—12—13	32—40
11. CATANIA	30	9—12—13	30—45
12. VENEZIA	29	8—13—13	35—41
13. JUVENTUS	29	10—9—15	48—56
14. L. R. VICENZA	27	8—11—15	29—43
15. SPAL	27	9—9—16	30—50
16. PADOVA	23	7—9—18	29—49
17. LECCO	23	6—11—17	30—53
18. UDINESE	16	6—4—23	36—62

Manjka še tekma Udinese - Bologna. Milan je novi italijanski prvak za leto 1961/62. Iz prve lige izpadejo Padova, Lecco, in Udinese.

Lestvica strelcev: 1. Milani (Fiorentina) 23, 2. Altafini (Milan) 22, 3. Hitchens (Inter) in Sormani (Mantova) 16, 5. Hamrin (Fiorentina) 15, 6. Di Giacomo (Lecco) in Manfredini (Roma) 14 golov.

Šport in televizija

Italijanska televizija je sporočila, da bo poleg drugih tekem prenašala tudi naslednja tekmovanja: svetovno prvenstvo v telovadbi (Praga), evropsko prvenstvo v plavanju (Leipzig), svetovno prvenstvo v veslanju (Lucerna), evropsko prvenstvo v lahki atletiki (Beograd), najvažnejše tekme v tenisu za Davisov pokal, svetovno kolesarsko prvenstvo, kolesarski dirki po Italiji (vsak dan) in po Franciji (pet etap).

Kaj pa nogometno svetovno prvenstvo? Nicolò Carosio bo govoril po italijanskem radiu iz Čila 31. maja (Italija - Nemčija), 2. (Italija - Čile) in 7. junija (Italija - Švica), vedno od 20. do 21.45. Če se bo Italija uvrstila za nadaljnje tekmovanje, bodo po radiu prenašali tudi druge tekme. Po televiziji bomo dan kasneje lahko prisostvovali tekmam, na

katerih nastopa Italija, in tekmam Čile - Švica, Nemčija - Švica in Brazilija - Španija. Dne 12. junija bo ob 22. uri izveček, ki bo trajal 1 uro in 20 minut glavnih tekem četrtfinala. Dne 15. in 16. junija bo celoten prenos polfinalnih tekem, 18. in 19. junija pa prenos finalnih tekem. Oddaje bodo vedno ob 22. uri.

Jugoslovanska radiotelevizija bo prenašala vse tekme, na katerih igra Jugoslavija. Prenosi bodo 31. maja, 2. in 5. junija ob 20.35, končali pa se bodo ob 21.40. Po radiu bomo lahko spremljali zadnjih deset minut prvega in ves drugi polčas tekme jugoslovanskega moštva s SZ, Urugvajem in Kolumbijo.

Izdaja Konzorcij Novega lista • Odgovorni urednik Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« - Trst,

POSEBEN NACRT ZA IZBOLJSANJE ŽIVINOREJE

Kmetijsko nadzorništvo v Trstu namerava nadaljevati akcijo za izboljšanje živinoreje. Lastniki goved, ki so bila pri pregledu označena za jetična ali okužena po brucelozi in jih predhodno odstranijo, lahko prosijo za prispevek, s katerim bodo bolno živino nadomestili z zdravo, ki prihaja iz klasičnih vzrejališč sivo-rjave pasme in ki jo bo nabavila posebna tehnična komisija.

V ta namen lahko predložijo prošnje za prispevek. Kmetijsko nadzorništvo bo nudilo največ 70 tisoč lir za vsako kupljeno govedo.

Naročila se sprejemajo do vključno 5. maja. Ob naročilu mora rejec položiti 230.000 lir na račun za vsako naročeno govedo. Ko bo prejel govedo, bo nadzorništvo naredilo obračun in izdalo nalog za izplačanje prispevka.

KUPUJTE PRI TRGO

VCIH IN TVRDKAH

KI
OGLAŠAJO
V
NOVEM
LISTU!

DESTILACIJA ESENC **JANOVŠEK**

Tvrčka ustanovljena leta 1883

TRST - BARKOVLJE - Tel. 29-963

Vesele velikonočne praznike želi cenjenim odjemalcem

PEKARNA
IN TRGOVINA JESTVIN

ZORA ČOK

OPČINE

Narodna ulica 57/63 - Tel. 21-046

GOSTILNA
SIMONIČ
OPČINE

Narodna ulica 39 - Telefon 21-053

M
tiskarna
graphis

TRST

Ulica Sv. Frančiška 20

Telefon 29-477

GOSTILNA

Zgonik - Tel. 22-51-02

guštin

GOSTILNA

Ostrouška

TRST - Ul. S. Nicolò 1 - Tel. 37-918

TRGOVINA JESTVIN

MILIČ OSKAR

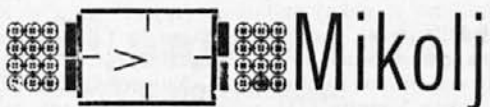
SLIVNO - Telefon 20-225

ZNANO AVTOPREVOZNIŠKO PODJETJE

KANOBEL MEDARD

TRST - Ul. Ippodromo 16 - Tel. 90-812

URARNA IN ZLATARNA

TRST - Campo S. Giacomo 3 - Tel. 95-881

Bogata izbira švicarskih ur
in lično izdelane zlatnine

MLEKARNA

MARTELANC VIDA

TRST - UL. MIRAMARE 50 - Tel. 29-345

vošči vsem cenjenim odjemalcem vesele praznike

GOSTILNA

Furlan

REPENTABOR

Telefon 21-360

Pristna domača vina in izborna kuhinja

RIBARNICA

PERTOT MARČELA

TRST

BARKOVLJE - Ulica Perarolo 2 - Tel. 28-415

želi vsem vesele praznike!

GOSTILNA

FRIDERIK LEGIŠA

MEDJA VAS

Tel. 20-842

TRGOVINA JESTVIN

Gruden Josip

DEVIN - Tel. 20-839

NAJLEPŠE CVETLICE
DOBITE PRI

»IVANKI«

TRST - Ul. Dell'Istria 17 - Telefon 95-052

Želite dobro hrano?

GOSTILNA

»AL GAMBERO« (PRI RAKU)

TRST - Ul. Udine 37 - Tel. 24-938

Vam bo gotovo ustregla

VISTA

TRST

Ul. Carducci 15

Telefon 29-656

Bogata izbira naočnikov, daljnogledov,
toplomerov in fotografskega materiala

ZALOGA STAVBNEGA MATERIALA

DANEU CELESTIN

OPČINE - Narodna ul. 77 - Tel. 21-034

ELEKTROINSTALACIJSKO PODJETJE

Milan Ambrožič

TRST - Ul. Miramare 29 - Tel. 29-322

Popolna oprema za električne kuhinje, lestenci in vse vrste električnih luči klasične in moderne oblike - Vsakovrstna popravila in naročila

TRGOVINA
Z JESTVINAMI**Milap Bevk**

TRST - Ul. D'Annunzio 9

Telefon 41-572

MIRODILNICA

Čeket

TRST - Ul. Solitario 11 - Tel. 95-442

želi odjemalcem vesele praznike!

TRGOVINA Z OBUVALOM **Trevisani**

TRST - U. G. VASARI 10 - Tel. 96-661

Oglejte si našo bogato zalogo vsakovrstnih čevljev po zelo ugodnih cenah.

Vesele praznike vsem znancem in prijateljem

ZALOGA DRV IN PREMOGA

Anton Floridan

TRST - Ulica RICCI 4 - Tel. 95-714

TRGOVINA JESTVIN

ŠKABAR JOSIP

OPČINE

NARODNA ULICA 42

Telefon štev. 21-026

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO

Keržè

TRST - Trg S. GIOVANNI 1 - Tel. 35-019

Emajlirani štedilniki in peči najmodernejših oblik na vsa goriva. Popolne opreme za kuhinje, jedilnice, restavracije, iz emajla, nerjavečega (Inox) jekla, itd. Električni likalniki, sesalci za prah, pralni stroji, grelci za vodo, hladilniki, dekorativni predmeti umetne obrti od keramike do brušenega stekla. Lestenci ter vse vrste električnih luči klasične in moderne oblike.

PRODAJA TUDI NA OBROKE

Vesele praznike želi

KAROSERIJA

DANILO PERTOTTRST - BARKOVLJE - VIA BOVETO 5
TELEFON 29-121

popravila avtomobilov in avtobusov

ZNANA SLOVENSKA TRGOVINA
Z MANUFAKTURO IN TKANINAMI**Franc Udovič**

♦♦♦

TRST - Ul. Mazzini 46 - Tel. 94-550
Trg Ponterosso 5 - Telefon 29-686želi svojim cenjenim odjemalcem
tu in onstran meje vesele praznike!PODJETJE **Vlado ŠVARA**Elektromehanična delavnica
za avtomobile in motocikle

TRST - Ulica Giulia 28 - Tel. 96-742

**Vesele
velikonočne
praznike**

ZALOGA VSAKOVRSSTNEGA
STAVBNEGA MATERIALA**DANEU ALOJZIJ**

OPČINE - Proseška ul. 13 - Tel. 21-044

GOSTILNA

EMILIJA SOSIČ - VREMEC

OPČINE

TRGOVINA IN DELAVNICA ČEVLJEV

GECROJAN
TRG TRA I RIVI 2
Telefon 31-198

Vošči cenjenim odjemalcem vesele praznike!

VINOAGRARIAVSE ZA NJIVO, TRTO, TRAVNIK -
ZA HRAME, HLEV IN POLJE

GORICA - Travnik 4

Telefon 53-95

ZALOGA GORIVA
NA DROBNO IN DEBELO**VETRIH IVAN**GORICA - Ulica Lantieri 5
Telefon 25-27

PODJETJE

ČUKGORICA - Corso Verdi 54 - Tel. 21-60
GORICA - Trg Cavour 9 - Tel. 35-36

RESTAVRACIJA

All'Università

Pri UNIVERZI

GORICA - Piazza Vittoria 3

Katoliška knjigarna

GORICA - TRAVNIK

PAPIRNICA - KNJIGARNA - DEVOCIONALJE

Na drobno in debelo — Bogata izbira

GOSTILNA

FIEGEL

GORICA - Trg E. De Amicis 11

TRGOVINA JESTVIN

Sever Mario

GORICA

Ulica Carducci 6

Telefon 25-01

PERSOLJA RUDOLF

GOSTILNA «TRE AMICI»

GORICA - Ul. Oberdan 11

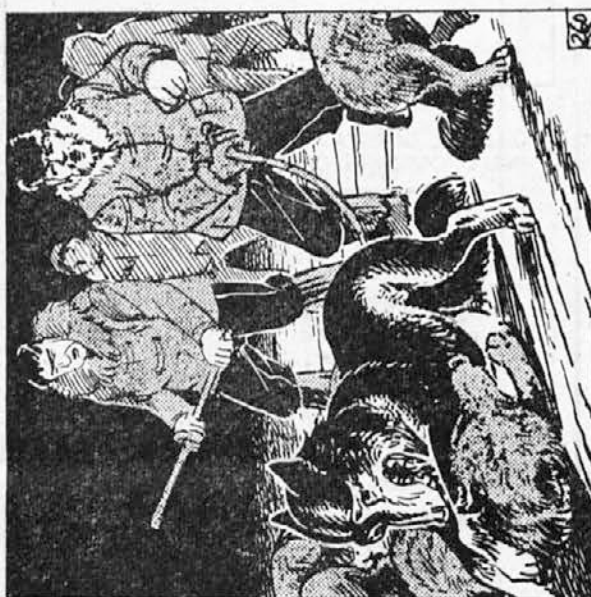
Vošči cenjenim gostom
vesele velikonočne praznike.**Kmečka banka**

ustanovljena leta 1909

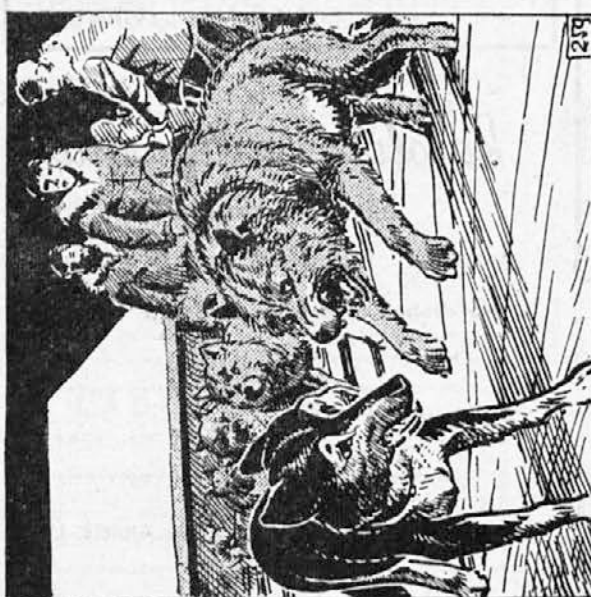
GORICA - Ulica Morelli 14
Telefon štev. 22-06

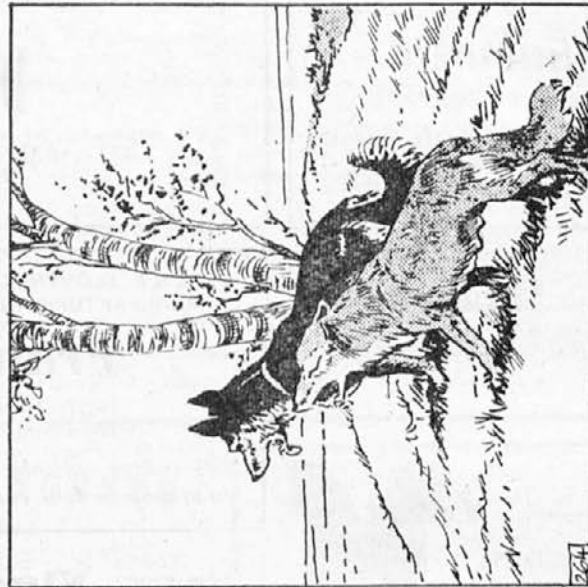
261. Jazen in žalosten se je pogljal proč od psov in ljudi, proč od tepeža in surovosti. Še dva, tri sko-ke in že bo spet v temi, svobodi! Tedaj pa se je iz skupine mož, ki so začudeno gledali za njim, pogljal naprej človek z čebelim krepelcem v roki. Z vso močjo je udaril trdi les po Kazanovem hrbtu. Sila udarca je vrgla psa ob tla.

260. Čez nekaj trenutkov sta se že zagrizla drug v drugega in se valjala po snegu. Psi so se nemirno gnetli okrog njih in njihovi lastniki so postali pozorni na ta nemir. Približali so se psom in jih začeli krotiti z dolgimi biči. Tudi Kazana je opazil pekoč udarec. Zdrnil se je in popustil svojega nasprotnika. Na bič in udarec je pozabil!

259. Prav do ognjev pa se Kazan vendarle ni upal. Pomešal se je med pse, ki so bili zbrani v gruči kakih dvajset korakov proč od ljudi. Psi so postali nemirni. Zavohali so duh divjine, volčji duh, ki ga je bil Kazan prinesel s seboj. Največji med njimi, močan eskimski pes se je renče približal Kazanu. Ta se mu je takoj postavil v bran.

264. Siva ga je še vedno čakala pod grmom in mu skrbno izlivala bolečo rano. Potem se je Kazan na-meril proč od ljudi, proti severovzhodu. Ob njem je tekla Siva in spet sta si bila tako blizu kakor nek- danje dni. Vedela je, da so hudobni ljudje pregnali njenega tovariša in da jo Kazan vodi nazaj v njen stari dom pod podrtim drevesom.

263. Mož je zakričal in izpustil krepelce. Drugi so mu hiteli na pomoč. Kazan se je bežeč umaknil proti gozdu in slišal, kako je škripal sneg pod ko- raki njegovih zasledovalcev. Slišal pa je tudi kovin- sko skritanje orožja. Krogle so zažvižgale skozi noč. Kazan je začutil v boku ostro bolečino. Toda ni se ustavil dokler ni prišel k Sivi.

262. Kazan je planil pokonci in se izognil drugemu udarcu. Videl je možev grdi, brutalni obraz — spo- minjal ga je na človeka, ki mu je hotel vzeti prvo gospodarico in ga je pogljal od nje v divjino. V očeh mu je rdeče zagorelo. Se preden je utegnil človek tretjič zamahiniti, je Kazan planil in mu za- sadil zobe globoko v roko.

Za

naše

najmlajše

44

PO
POVESTIJ. OLIVERA
CURWOODARIŠE:
M. MUSTER